КПСС XXV СЪЕЗДИ ҚАРОРЛАРИНИ АМАЛГА ОШИРАМИЗ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

№ 20 (5881).

28 ЯНВАРЬ ЖУМА

1977 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

ЯНГИ МАЖБУРИЯТЛАР

РЕСПУБЛИКАНИНГ ихтисослаштирилган сабзаботчилик ва боғдорчилик-узумчилик хўжаликлари беш йилликнинг биринчи йилида аҳолига 600 минг тонна, яъни пландагидан 33 минг тонна кўп маҳсулот етказиб бердилар. Консерва ишлаб чиқариш кенгайтирилди, кўпгина корхоналар янги ускуналар билан жиҳозланди. «Узплодоовощвинпром» коллегиясининг кенгайтирилган мажлисида бирлашма раиси О. А. Алимов ўз нутқида ана шу фактларни келтирди.

Мажлис иштирокчилари бирлашманинг 1976 йилдаги иш якунларини ишчанлик билан муҳокама қилиб, ўз фаолиятларини янада яхшилаш йўлларини белгилаб олдилар. Беш йилликнинг иккинчи йилида агросаноат интеграцияси, ишлаб чиқаришни концентрациялаш ва ихтисослаштиришнинг афзалликларидан кенгроқ фойдаланишга қарор қилинди. Бирлашма ходимлари ўзларининг нутқларида барча ички резервларни ишга тушириш, техникадан самарали фойдаланиш, қишлоқ хўжалик экинларининг ҳосилдорлигини ошириш, маҳсулот таннархини камайтириш зарурлиги тўғрисида гапирдилар.

Қабул қилинган қарорда бирлашма коллективларининг партия Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалиги масалалари юзасидан Мактубида, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорига жавобан олган социалистик мажбуриятлари маъқулланди.

(ЎзТАГ).

ТАШАББУСЛАР КЕНГ ҚАНОТ ЁЯВЕРСИН

ЎНИНЧИ БЕШ ЙИЛЛИКНИНГ иккинчи йилига қадам қўйганимизга оз фурсат бўлди. Орадан атиги йигирма етти кун ўтди. Аммо меҳнат симфонияси баравж бўлаётган завод ва фабрикалар, ташкилот ва муассасалар, колхозлар ва совхозлар, бригада ва звеноларда тобора қизиб бораётган иш суръатига бир назар ташлайлик! Янги-янги ғалабаларни қўлга киритилаётганлигининг, меҳнат қилишда ажойиб намуналар кўрсатилаётганлигининг, янги рекордлар вужудга келаётганлигининг, қимматли ватанпарварлик ташаббуслари бирин-кетин туғилаётганлигининг гувоҳи бўламиз. Зотан, КПСС Марказий Комитетининг Совет Иттифоқи колхозчилари, совхозларининг ишчилари, механизаторлари, олимлари, қишлоқ хўжалик мутахассисларига, қишлоққа материал-техника воситалари етказиб берувчи саноат ходимларига, барча меҳнаткашларига Мактуби ва КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг ишлаб чиқариш самарадорлигини ва иш сифатини ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли бажариш учун Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарори миллион-миллион меҳнаткашларни янги-янги меҳнат зафарларига илҳомлантириб юборди.

Куни кеча матбуотда республика саноат ва транспорт корхоналари бир группа ишлаб чиқариш илғорларининг Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш ва ўнинчи беш йиллик топшириқларини муддатидан илгари бажариш соҳасидаги ташаббуслари эълон қилинди. Мазкур ташаббус Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети томонидан маъқулланди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежнев Тула шаҳрига «Олтин юлдуз» медали топширишга бағишланган тантанали мажлисда бундай деган эди: «Ҳозир янги йилнинг дастлабки ҳафталарида яхши ташаббус — ишнинг ярми эканлигини эслатиб ўтиш ўринлидир. Ҳар куни мунтазам равишда ишлаш лозим. Бу гап ҳақли суратда самарадорлик ва сифат беш йиллиги деб аталган беш йилликка жуда ҳам тааллуқлидир».

Бундай даъватга ўзларининг амалий ишлари билан жавоб беришга аҳд қилган, ўн нафар ишлаб чиқариш илғорининг олдинги ташаббусини давом эттиришга азму-қарор берган гвардиячи 14 азамат бу йил бутун жаҳон миқёсида тантанавор байрам қилинадиган шонли сана — Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги кунигача уч ярим-тўрт йиллик топшириқни бажариб, шу тариқа ўнинчи беш йилликда икки беш йиллик план бажарилишини таъминлаш юзасидан қимматли ташаббус билан майдонга чиқдилар.

Тежамкорлик, иш услубини такомиллаштириш шу куннинг талаби, меҳнат қилишга коммунистик ёндошишнинг ёрқин ифодасидир. Мавжуд резервларни излаб топиш, унинг эвазига ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш, тежамкорлик ва иқтисод қилишни оммавий юришга айлантириш, ҳар бир ишнинг ўзига хос специфик томонларини қунт билан ўрганиш, хўжасизлик, исрофгарчилик, пала-партишлик, сифатсиз маҳсулот ишлаб чиқариш вазиятини вужудга келтирувчи барча сабабларга чек қўйишлик — шу кеча-кундузда муҳим роль ўйновчи воситалардир.

Изланганга толе ёр, дейди халқимиз. Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмасининг йиғувчи-слесари Назрулла Маннопов ўзи ишлаётган участканинг сир-асрорларини пухта ўрганди. У бажарадиган операция унча қийин эмас эди. Самолёт ғилдиракларини йиғиш бир қарашда осонга ўхшайди. Аммо бу иш жуда катта масъулият, маҳорат ва ишбилармонлик талаб қилади. Н. Маннопов ўн тўртлар қатори ташаббус билан чиқар экан, ана шу ўзи йиғадиган самолёт ғилдиракларига Сифат белгиси берилишига эришмоқчи бўлди. Бу ишда у ва унинг касбдошлари шубҳасиз муваффақиятга эришадилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг ўн тўртлар ташаббуси юзасидан қабул қилган қарорида таъкидланганидек, жойлардаги партия, совет, комсомол, касаба союз ташкилотлари, муассаса ва идораларнинг раҳбарлари бу қимматли ташаббусни кенг оммалаштиришлари, ташкилотчилик ва ғоявий-сиёсий ишларни Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигини муносиб кутиб олиш учун, 1977 йил топшириқларини ва умуман беш йилликни муваффақиятли бажариш учун социалистик мусобақани ҳар тарафлама авж олдиришга қаратишлари лозим. Социалистик мусобақа ҳамма жойда умумхалқ тусини олсин, мусобақани илмий ташкил этиш такомиллаштирилсин, унинг юксак натижадорлиги ҳар бир меҳнат коллективида таъминлансин.

Социалистик мусобақани ташкил этишда, ташаббускорларнинг иш услубларини кенг пропаганда қилишда асосий эътибор энг аввало КПСС XXV съезди белгилаган социал-иқтисодий вазифаларни бекаму-кўст амалга оширишга, оз маблағ ҳамда вақт сарфлаб, кўпроқ ва сифатлироқ маҳсулот ишлаб чиқаришга қаратилмоғи лозим. Чунки 14 ташаббускорнинг бири, «Миконд» заводининг олмосга сайқал берувчиси Умриниса Тошмуҳамедова айтганидек, участкадаги ҳамма турдош касбларни ўрганиш, бракка сабаб бўладиган нобудгарчиликни йўққа чиқариш, асбоб-ускуналардан усталик билан фойдаланиш юқоридаги вазифаларни кўнгилдагидек адо этиш имкониятларини беради.

Янги ватанпарварлик ташаббусларини коллективларда муҳокама этилаётганда ойлик, квартал, йиллик планлар ва социалистик мажбуриятларни ошириб, муддатидан аввал бажариш, ишлаб чиқаришни комплекс механизациялаш ва автоматлаштириш суръатларини жадаллаштириш, меҳнатни ташкил этишнинг илғор формаларини жорий қилиш, кадрлар тайёрлашни такомиллаштириш, уларнинг малакасини ошириш, меҳнат ва ишлаб чиқариш интизомини мустаҳкамлаш ҳисобига меҳнат унумдорлигини ўстириш, ишлаб чиқариш жараёнларини интенсивлаш, машиналар, агрегатлар, асбоб-ускуналар коэффициентини кўпайтириш, илғор конструкторлик ечимларини кенг қўлланиш, буюртмаларга ва шартномаларга мос номенклатура ҳамда ассортиментда маҳсулот етказиб бериш сингари масалалар диққат марказида турмоғи лозим.

КПСС XXV съездининг тарихий қарорларида кўзда тутилган режаларни тўлиқ амалга ошириш, ўнинчи беш йиллик топшириқларини муваффақиятли суръатда зиёдаси билан бажариш кўп жиҳатдан жойларда туғилаётган қимматли ватанпарварлик ташаббусларига ҳам боғлиқдир. Улуғ Октябрь социалистик революциясининг табаррук 60 йиллигини халқ хўжалигимизнинг барча соҳаларида улкан ғалабалар билан кутиб олайлик. Янги-янги ватанпарварлик ташаббуслари кенг қулоч ёяверсин, ташаббускорлар сафи ўсаверсин!

ҚАҲРАМОНЛАРГА МУКОФОТЛАР

Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида эришган катта муваффақиятлари, пахта, дон ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари етиштириш ва давлатга сотишни кўпайтириш 1976 йилги планлари ва социалистик мажбуриятларини бажаришда кўрсатган шавкатли меҳнати учун Ўзбекистон ССР қишлоқ хўжалик илғорларидан катта бир группаси ҳукуматнинг юксак мукофотларига сазовор бўлганлиги, улардан ўн олти кишига Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилганлиги тўғрисидаги хушхабарни республика меҳнаткашлари зўр мамнуният туйғуси билан кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов 27 январь куни тантанали вазиятда Социалистик Меҳнат Қаҳрамонларига мукофотларни топширди.

Хатирчи районидаги «Партия XXII съезди» колхозининг бригадири Ф. Болтаев, Тўрткўл районидаги «Коммунизм» колхозининг раиси Н. Эшмуродов, Қува районидаги «Коммунизм» колхозининг бригадири И. Қамбаров, Ўрта Чирчиқ районидаги Энгельс номли колхоз бригадири Кан О Нам, Косонсой районидаги Куйбишев номли колхоз бригадири Т. Каримов, Қўрғонтепа районидаги «Савай» совхозининг бригадири Н. Маматқодиров, Ҳазорасп районидаги Карл Маркс номли колхоз бригадири М. Матназаров, Ўзбекистон Компартияси Тошкент область комитетининг биринчи секретари М. М. Мусахонов, Беруний районидаги Беруний номли совхоз бригадири П. Рўзимова, Ўзбекистон Компартияси Избоскан район комитетининг биринчи секретари У. С. Саримсоқов, Ховос районидаги «Фарҳод» совхозининг бузоқбоқари А. Т. Сергеева, Сирдарё районидаги «Ленинград» колхозининг раиси К. Синдоров, Мирзачўл районидаги Абай номли совхоз бригадири Р. Ҳайдаров, Ғиждувон районидаги «Гулистон» колхозининг бригадири О. Ҳамроева, Жарқўрғон районидаги Охунбобоев номли колхоз бригадири М. Ҳуррамова, Деҳқонобод районидаги «СССР 50 йиллиги» совхозининг бош чўпони А. Эшбоев Ленин ордени билан «Ўроқ ва болға» олтин медалини олдилар.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети, Республика Олий Совети Президиуми ва Министрлар Совети номидан Ш. Р. Рашидов мукофотланганларни самимий табриклади, уларга сиҳат-саломатлик, меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тилади, партия XXV съезди қарорларида, Леонид Ильич Брежневнинг нутқларида, КПСС Марказий Комитетининг қишлоқ хўжалик масалаларига доир Мактубида, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг Бутуниттифоқ социалистик мусобақасини ўтказиш тўғрисидаги қарорида совет кишилари олдига қўйилган катта ва масъулиятли вазифаларни амалга оширишда, Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига олинган мажбуриятларни бажаришда муваффақият тилади.

Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари М. М. Мусахонов, Н. Эшмуродов, У. С. Саримсоқов мукофотланганлар номидан гапириб, қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари тўғрисида, барча иттифоқдош республикаларнинг, шу жумладан Ўзбекистоннинг экономикаси ва маданиятини муттасил юксалтириш ҳақида қилаётган ғамхўрликлари учун партияга, КПСС Марказий Комитети бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга, совет ҳукуматига самимий миннатдорчилик изҳор этдилар. Улар пахтакорлар, барча деҳқонлар ва чорвадорлар Улуғ Октябрнинг шонли 60 йиллигини социалистик мусобақада янги катта ғалабалар билан нишонлашга аҳд қилганликларини айтдилар.

Ҳукуматнинг олий мукофотларини топшириш тантанали маросимида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети бюросининг аъзолари ва аъзоликка кандидатлари И. Г. Анисимкин, Л. И. Греков, Т. Н. Осетров, О. У. Салимов, Н. Маҳмудов, Э. Б. Нордман, Г. М. Орлов, С. У. Султонова, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосари А. С. Абдалин, республика Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари Р. Ҳ. Абдуллаева, Қ. А. Аҳмедов, С. Мамарасулов, М. Т. Турсунов, А. Р. Хўжаев ҳозир бўлдилар.

(ЎзТАГ).

● ПОЙТАХТДАГИ пластмасса ва рўзғор химия буюмлари заводининг ишчилари беш йилликни муддатидан илгари бажариш ташаббуслари билан чиқмоқдалар. Хлорвинил плёнкаларини тайёрловчи аппаратчи Азим Орипов ҳам беш йилликни 3,5 йилда бажаришга азму-қарор қилган. Суратда: илғор аппаратчини пульт ёнида кўриб турибсиз.

И. Глауберзон ва В. Сироткин фотоси.

ТЕПЛИЦАЛАР САМАРАДОРЛИГИНИ ОШИРАЙЛИК

МУЛОҲАЗАЛАР, ТАКЛИФЛАР

Пойтахт шаҳар теварак зонасида жойлашган 19 хўжаликда сўнгги йилларда кўпгина теплица комбинатлари барпо этилди. Ўтган 1976 йилда ана шундай хўжаликлар майдони, қарийб 54 гектарга етказилди. Агар шу майдоннинг ҳар квадрат метридан ўрта ҳисобда 12 килограммдан бодринг ва помидор ҳосили олинганида парник хўжаликларининг йиллик етиштирган маҳсулоти олти минг тоннадан ҳам зиёд бўлиши мумкин эди. Бу бизнинг шароитимизда у қадар қийин бўлмаган вазифадир. Зотан, Москва области хўжаликларидаги теплицаларнинг ҳар квадрат метридан ўтган йили 23 килограммдан сабзавот маҳсулотлари йиғиштириб олинди.

Бироқ, қиш ойларида сабзавот маҳсулотларини етиштириш жиҳатидан Москва областига нисбатан кўпгина табиий қулайликларга эга бўлган бизнинг областимизда бунинг акси бўлиб чиқди. 1976 йил учун белгиланган топшириқлар бажарилмай қолди. Пландаги 5508 тонна ўрнига 4845 тонна маҳсулот етиштирилди, холос. Бунинг устига «Ташплодоовощ» бирлашмаси билан тузилган контрактация шартномасига биноан шу ҳосилнинг 2945 тоннасигина давлат тайёрлов нархлари бўйича топширилди. Қолган қисми қўшни областларга ва хўжаликларнинг колхоз бозорларида очиб қўйилган дўконлари орқали анча юқори нархда сотилди.

Шуниси ажабланарлики, 1976 йилнинг тўртинчи квартали давомида Калинин районидаги Орджоникидзе номли ва Орджоникидзе районидаги «Октябрь» колхозлари теплицаларда етиштирилган маҳсулотларни тайёрлов пунктларига мутлақо топширмадилар. Кўриниб турибдики, теплица хўжаликларида юқори ҳосил олиш имкониятлари билан ҳақиқий аҳвол ўртасида жуда катта тафовутлар мавжуд. Етиштирилаётган ҳосилнинг тўғри тақсимланмаслиги ва расамади билан фойдаланмаслик бу тафовутни янада чуқурлаштирмоқда.

Давлат йирик-йирик теплицалар барпо этиш ва ундан самарали фойдаланиб, иқтисодий манфаат кўриш борасида хўжаликларга чексиз имкониятлар яратиб бермоқда. Жумладан, ўн беш йил муддат орасида узилиш шарти билан кредитга катта суммада маблағлар ажратиб бераётир. Аммо, бу йирик капитал маблағ сарфидан кўрилаётган наф ҳали жуда пастдир.

Теплица хўжаликлари самарадорлигининг бу қадар пастлигига асосий сабаб ундан фойдаланиш, меҳнатни ташкил этиш кўпгина хўжаликларда ҳали мукаммал ўзлаштириб олинмаган. Сўнгги ойларда кузатилган кўпгина фактлар буни яққол исботлаб турипти. Масалан, Тошкент районидаги Карл Маркс номли колхоз билан «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози ёнма-ён жойлашган. Уларнинг теплицалари ҳам бир хил типда қурилган, майдони ҳам тенг. Бироқ, маҳсулдорлик, олинаётган иқтисодий самара бир-биридан кескин фарқ қилади.

Карл Маркс номли колхознинг олти гектарлик теплица хўжалиги ишга тушганига икки йил бўлди. Ана шу қисқа вақт ичида комбинат хўжаликнинг асосий даромад манбаларидан бирига айланиб қолди. Бу ерда мунтазам юқори ҳосил етиштириш билан бирга маҳсулотнинг сифати ҳам аъло даражада бўлаётир. Комбинат директори Имомиддин Мунипов тажрибали агроном. У ўз хонасида деярли ўтирмайди. Ҳар доим сабзавоткорлар орасида бўлади, уларга кўмаклашади. Комбинат сабзавоткорлари октябрь-декабрь ойлари давомида 24 тонна помидор, 202 тонна бодринг ва 8 тонна кўкпиёз етиштириб, шаҳарликлар дастурхонига тортиқ этдилар.

«Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхози теплица хўжалиги сабзавоткорлари эса 34 тонна помидор, 65 тонна бодринг ва икки тонна кўкпиёз топширдилар. Кўриниб турибдики, ҳосилдорлик бу ерда икки баравардан кўпроқ пасайиб кетган. Бунинг сабаби нимада? Асосий нуқсон теплицалардаги тупроқ составининг сифатсизлиги бўлди. Пудратчи ташкилот ҳисобланган «Узсельспецстрой» тресқи қурувчилари бу ишга масъулиятсиз муносабатда бўлиб, секцияларга сифатсиз тупроқ ётқизганлар.

Комбинатда меҳнат қилаётган жами 135 кишининг аксарият кўпчилиги махсус малакага эга эмас.

Теплица хўжаликларининг байроқдори бўлган Қуйлиқ теплица комбинати ўзининг кўп йиллик тажрибасига эга. Бироқ, сўнгги икки йил давомида бу ерда ҳам бир қатор нуқсонларга йўл қўйилди. Агротехник ишлов беришда йўл қўйилган хатолар натижасида ой сайин бир меёрда маҳсулот етиштириш издан чиқди. Кези келганда шуни ҳам айтиш керакки, комбинатда истеъмолчилар дидига мос келадиган, улар кўплаб талаб қилаётган сабзавот турларини етиштиришга жиддий эътибор берилмаётир. Жумладан бу ерда етиштирилаётган «Алмаатинский» навли бодринг харидоргир бўлмай, кўп вақт магазинларда туриб қолаётир.

Кўпгина хўжаликларнинг қиш, баҳор фаслларида петрушка, укроп, сельдр каби кўкатлар етиштиришга жиддий эътибор бермаётганликлари ҳам ачинарли ҳолдир. Ҳолбуки, Калинин районидаги «Партия XXI съезди» совхози парник хўжалиги ишчилари ўз фаолиятларида бу соҳанинг рентабелли эканлигини тўла исботладилар. Сабзавоткорларнинг тез-тез бўлиб турадиган кенгашларида шу мавзуда айтилаётган гаплар ҳамон амалга ошмай келаётир.

Пойтахт области теплица хўжаликларини ривожлантириш учун кўплаб маблағ сарфланган. КПСС XXV съезди сабзавоткорлар олдига қўйган конкрет вазифалардан келиб чиққан ҳолда теплица хўжаликлари самарадорлигини кескин ошириш юзасидан қатъий тадбирларни амалга ошириш пайти келди. Сабзавоткорлар олимларнинг қимматли маслаҳатларига муҳтождирлар. Теплицаларга қандай таркибли тупроқни ташиб келтириш маъқуллиги, мумкин қадар кўпроқ ва сифатли маҳсулот берадиган сабзавот навларини танлаш ва агротехник ишлов бериш юзасидан уларга махсус кўрсатмалар зарур.

Пойтахт шаҳар теварагидаги зоналарда намунали ташкил этилган ва самарали фойдаланиш мумкин бўлган теплица хўжаликлари барпо этиш сабзавот ва полизчилик илмий-тадқиқот институти ходимларининг шарафли бурчидир.

Д. ПОЛЕВОЙ.

БРИГАДА ОДИМЛАРИ

Далалар, оппоқ далалар. Лекин азамат пахтакорлар ана шундай қиш-қировли кунларда ҳам мўл ҳосилни кўзлаб меҳнат қилмоқдалар. Ана, узоқдан маҳаллий ўғит ортилган тележкалар кўзга ташланди. Улар колхознинг Мажид Серикбоев бригадаси томон келмоқда.

Янгийўл районидаги «Коммунизм» колхозининг юқори ҳосилли бу бригадаси миришкорлари эллик центнерчилар сафидан мустаҳкам ўрин олдилар. Ўтган йили 89 гектар майдоннинг ҳар гектаридан 53 центнерга етказиб ҳосил олинди.

— Бу йилги ниятимиз ҳосилдорликни кам деганда яна икки центнерга кўтариш, — дейди бригадир, — Ана шу мақсадда тайёргарлик ишларини бошлаб юбордик. Бригадага тегишли техника, экиш агрегатлари аллақачоноқ ремонтдан чиқариб тахт қилиб қўйилган.

Б. САЙДАЛИЕВ.

МЎЛ ҲОСИЛГА ЗАМИН

Оққўрғон районидаги «Ленинобод» колхози пахтакорлари ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йилида мўл ҳосил етиштириш учун мустаҳкам замин яратмоқдалар. Ўтган йили 1570 гектар ернинг ҳар гектаридан 35 центнердан ҳосил олинган эди. Бу йил ҳосилдорликни янада ошириш кўзда тутилмоқда. Ана шу мақсадда энг биринчи навбатда ерларни шудгорлашга катта аҳамият берилди. Экиндан бўшаган далалар куздаёқ пешма-пеш шудгор қилиниб, ҳайдаб қўйилди.

Ҳозирги кунда асосий эътибор техникани кўкламга бекаму-кўст созлаб қўйишга қаратилган. Механик Шерали Ражабов бошчилигидаги ремонтчи-слесарь токарлар ишни қатъий график асосида олиб бормоқдалар.

Н. ТУФОНОВ.

ЧЎЛГА ИХЛОС ҚЎЙГАН ЙИГИТ

Ихтисослашган механизация кўчма колоннада В. Кашеевни ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Кашеев шу ташкилотга келганига ўн йилдан ошди. Шу вақт ичида моҳир бульдозерчи минглаб гектар экин майдонларининг мелиоратив ҳолатини яхшилади, қўриқни ўзлаштириб, янги ерлар очди.

Эндиликда у кўчма колоннанинг 2-участкасидаги пешқадам бригада бошлиғи. Виктор Федорович Бекобод районида биринчилар қатори ўнлар ташаббусига қўшилди. У айни пайтда бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш иштиёқида фидокорона меҳнат қиляпти. Бригадада унинг изидан бораётган чўл бургутлари анчагина. Пешқадам бригада аъзолари 1976 йилнинг ноябрь ойидаёқ ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили ҳисобига меҳнат қила бошладилар.

— Виктор Федорович илғор бригадирларимиздан, — дейди участка бошлиғи Неъмат Аҳмедов биз билан суҳбатда. — У ишнинг кўзини биладиган, ўз касбига меҳр қўйганлардан. Шунинг учун ҳам илғорлар сафида бориб коллектив ҳурматини қозониб келмоқда. Унинг кўксини «Ҳурмат белгиси» ордени, «Шавкатли меҳнати учун» медали ва бошқа нишонлар безаб турипти. Моҳир бульдозерчининг номи «Ташводстрой» тресқи ва кўчма колоннанинг «Ҳурмат китоби»га ёзиб қўйилган.

Муваффақиятлар ўз-ўзидан қўлга киритилавермайди, албатта. «Бўйинқум» массивида ишлаётган бригада бугунги рекорд эртанги норма шиори остида меҳнат қилмоқда.

— Бригадамиз аъзолари жуда аҳил, бир бирларидан ёрдамларини аямайдилар. Ютуқларимизнинг асосий омили ҳам худди шунда, — дейди тажрибали бригадир.

Виктор Кашеевни кўпчилик чўлга назари тушган йигит дейди. Бу бежиз айтилмаган.

М. РЎЗИМАТОВ,
К. РАҲМОНБЕРДИЕВ,
Р. БАГИРОВ.

ОЛМАЛИҚ химия заводи республикамиз пахта далаларига пландан ташқари минглаб тонна минерал ўғитлар етказиб бермоқда. Бу йўналишда янги техника воситаларининг ишлаб чиқаришга жорий қилиниши, янги станок ва қурилмаларнинг ишга туширилиши катта ёрдам бермоқда. Суратда: заводнинг умумий кўриниши.

Н. Ключнев фотоси. (УзТАГ).

ФАН СОҲИБАЛАРИ

ҲОЗИР фаннинг қайси бир йўналишини олиб кўрманг, хотин-қиз илмий ходимлар ҳам хормай-толмай тадқиқотлар олиб бораётганлигини кўрасиз. Ўзбекистон ССР Фанлар академиясига қарашли илмий муассасаларнинг ўзида мингдан ортиқ олима ишлаб турибди.

Бизнинг ўсимликлар экспериментал биологияси институтимиз коллективи ҳам толмас тадқиқотчи олималари билан фахрланади. Улар томонидан амалга оширилган изланиш натижалари кўпчиликнинг эътиборини ўзига тортди. Бу ўринда биология фанлари кандидати Р. Комилова фаолиятини мисол қилиб кўрсатиш мумкин. Бу истеъдодли фан соҳибаси янги хил гербицидлар ҳосил қилишда бой тажриба тўплади. Эндиликда унинг раҳбарлигида бир группа илмий ходим гербицидларнинг муҳим ҳоссаларини ўрганишга киришди.

Лаборатория шароитида ўтказилган тажрибалар натижасида ҳар гектар пахта майдонидан 22 сўм 80 тийин соф фойда олинди. Келгусида бу хилдаги изланишлар такомиллаштирилади. Бу эса арзон ва сифатли пахта етиштириш имконини беради.

Институтимизнинг физиологик актив моддалар лабораторияси ҳам чинакам тажриба ва тадқиқотлар марказига айланган. Айниқса, гербицидларнинг модда алмашиш жараёнига таъсир қилиш механизмини аниқлаш борасида олиб борилаётган кузатишлар катта аҳамият касб этади.

Илмий муаммонинг қатор қирралари маълум бўлди. Янгиликнинг учқур қаноти бор деганларидек, бошланган ишнинг дастлабки натижалари мутахассислар эътиборини тезда ўзига тортди. Москва ва Ленинграддаги ўсимликшунос олимларнинг ижобий фикрлари олинди. Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалиги министрлигида мазкур илғор усулнинг афзаллиги қайд қилинди.

Бу, биз ёш олималарни ҳам беҳад қувонтирди. Муаммонинг учини топишда, унинг пахтачиликдаги аҳамиятини илмий ва амалий жиҳатдан исботлашда ижодий улушимиз қўшилганидан биз ҳақли равишда фахрланамиз.

Саидахон ФОЗИЛОВА,
биология фанлари кандидати.

ТОШКЕНТ МЕТРОСИ — ЗАРБДОР ҚУРИЛИШ

Пойтахтимизда улкан ер ости иншооти — метро қурилиши СССР ташкил топганлигининг ярим асрлик тўйи нишонланган 1972 йилда бошланган эди. Шундан буён ўтган давр мобайнида тошкентлик метросозлар катта ишларни амалга оширдилар. 12 ярим километрлик масофада ер ости ишлари ниҳоясига етай деб қолди. Барча станцияларда қурилиш-монтаж тугалланиб, сайқал бериш бошлаб юборилди. Бир сўз билан айтганда, метросозлар Тошкент метрополитенини Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллиги нишонланадиган тарихий айём арафасида ишга туширишга қатъий қарор қилиб ишламоқдалар.

Айниқса, ўзаро мусобақани авж олдириб ишлаётган биринчи ва иккинчи қурилиш-монтаж бошқармалари бунёдкорларининг қўлга киритган зафарлари диққатга сазовордир. Бу икки коллективнинг ҳар бири ўтган 11 ой мобайнида планга қўшимча равишда 2 миллион сўмликдан зиёд иш бажарди.

Ҳозир биринчи навбатнинг барча участкаларида ишлар уч сменада олиб боріляпти. Бу қилинаётган ишларнинг самарали бўлишини таъминламоқда. Худди шу усулда меҳнат қилаётган учинчи қурилиш бошқармасида ҳам суръат жадал. Ана шу бошқарманинг тўққизинчи участкаси коллективи «Ленин майдони» станциясини барпо этяпти. Биз станциянинг бунёдкорлари даврасида бўлиб пешқадам ишчилар билан суҳбатлашдик.

— Тошкент метроси биринчи навбатининг кўпчилик қисми очиқ усулда олиб боріляпти. Бу бирмунча мураккаб бўлсада, Тошкент замини шароитида жуда қўл келяпти, — дейди проходкачи Абдураҳмон Алимов, — 12 километрдан зиёдроқ масофанинг учдан бир қисми шу усулда тикланмоқда. Мен очиқ усул бўйича проходкачилик касбини пухта ўрганиб олдим. Ҳамма участкаларда шу касб бўйича ишлаб келяпман. Ўрта Осиёда биринчи қурилаётган улкан иншоотда муносиб ҳиссам борлиги билан фахрланаман. Бизнинг комсомол-ёшлар бригадамиз ленинградликларнинг Улуғ Октябрнинг 60 йиллиги шарафига 60 зарбдор ҳафта ўтказиш тўғрисидаги ватанпарварлик ташаббусини қизғин маъқуллади. Ҳар бир зарбдор ҳафтани самарали якунлашга эришяпмиз.

— Абдураҳмон, мана шу зарбдор ҳафталар натижалари ҳақида гапириб ўтсангиз.

— Сўнгги зарбдор ҳафта топшириқлари муддатидан икки кун илгари бажарилди. Мен бу ҳафталарда яхши натижаларга эришиш мақсадида касбдошим Олег Лебедев билан мусобақа боғлаганман. Ҳар бир ҳафта якунига кўра кўрсаткичларимиз чакки эмас. Иккаламиз ҳам илғорлар сафида боряпмиз.

Бундай ютуқларни қўлга киритишимизда тажрибали проходкачилардан Виктор Япринцев, Юра Смирновларнинг ҳиссаси жуда катта бўляпти. Ишимизнинг бундай бориши метронинг белгиланган муддатда ишга тушишини сўзсиз таъминлайди.

Ориф Наврўзов етакчилик қилаётган биринчи қурилиш-монтаж бошқармасининг тўртинчи участкаси трестда байроқдор ҳисобланади. Орифнинг ўзи етук мутахассис. У аввал Бокуда метро қурган, сўнг Москвага бориб ишлаган. У сўзини пойтахтимиз ҳақидаги таассуротлар билан бошлади.

— Тошкент шаҳрининг гўзаллиги, кенг кўчалари, ажойиб кишилари мени мафтун этди. Ўзбек халқининг меҳнатсеварлиги, меҳмоннавозлиги мени жуда севинтирди. Совет ҳокимияти йилларида камол топаётган Тошкентга метронинг зарур бўлиб қолгани табиий. Чунки шаҳар жуда кенгайиб, халқи тобора кўпайиб бормоқда. Мен раҳбарлик қилаётган 4-участка коллективи графикдан анча ўзиб ишлаяпти. Кисилёв етакчилигидаги бригада икки йиллик маррани ҳам эгаллаб қўйди. Проходкачилардан Лукин, Клименков, Петров, Аникин, Емельянов, навбатчи инженерлардан Равшан Ҳакимов, Султон Ниёзов ва бошқалар фидойилик кўрсатмоқдалар.

Биринчи навбатнинг энг кенжа станцияларидан бири — «Пахтакор» станциясидир. Бу ерда бунёдкорлик ишларини Юрий Алексеевич Мордвинков етакчилигидаги иккинчи тоннель отрядининг еттинчи участкаси коллективи олиб боряпти.

Биз станцияга биринчи ва иккинчи смена ишчилари алмашаётган пайтда келдик. Иккинчи смена инженери Анвар Жабборов тоннелсозларнинг яратувчилик ишлари ҳақида қисқача сўзлаб берди.

— Ҳозирги вақтда «Пахтакор» станциясини қуряпмиз. Биз барча платформаларни ички пардозга топширдик. Сменамизда 3 звено ишлайди. Пайвандчилар, бетончилар, изоляторчилар ўзаро мусобақалашиб яхши ютуқларга эришяпмиз. Сифатга алоҳида эътибор беряпмиз. Метро бирнеча авлод учун хизмат қиладиган иншоот. Бу ерда сифатсиз ишлаш виждонсизлик бўлади. Ҳар бир объектни топшираётганимизда юқори баҳоларда қабул қилишяпти.

Коллективимизда турли миллат вакиллари — рус, ўзбек, қозоқ, тожик, украин ва бошқа дўстлар бир оғаинидек аҳил ишлаяптилар. Биз метросозларнинг жуда кўпчилиги билан мулоқатда бўлдик. Уларнинг барчаси шонли Октябрнинг 60 йиллик байрами арафасида тошкентликларга катта бир қулайлик яратиб беришга улкан еросги йўлининг биринчи навбатини ишга туширишга азму-қарор қилганликларини айтдилар.

Э. ХУДОЙБЕРГАНОВ.

ПОЛИМЕРГА «ТУЗАТИШ»

Полиэтилендан ясалган чой идишда... сув қайнатса бўлади. Тошкент Давлат университетининг химиклари полиэтиленга винилфторид «киритганларидан» кейин шундай қилиш мумкин бўлиб қолди.

Винилфторид — биринчи бор бизнинг мамлакатимизда Тошкент Давлат университетида синтез қилинган янги модда ўзининг ажойиб хусусиятларини бошқа бир полимерга ҳам ўтказди.

Ҳозирги вақтда университет химиклари кенг кўламда ишлатилаётган радиацион пайванд методи натижасида молекулаларнинг шу қадар пишиқ «ҳамдўстлиги» пайдо бўлдики, уни ҳатто маълум ҳамма кислоталар ичида энг емирадигани бўлмиш плавик кислота ҳам бузолмади. Пахта, жун, қоғоз, бошқа хил табиий ва сунъий полимерларга винилфторидни радиацион усулда пайвандлаш шу материаллардан ясалган маҳсулотларни ўтга чидамли, сув юқтирмайдиган, кўпга чидайдиган қилишга имкон берди. Шу билан бирга уларнинг табиий хоссалари винилфторид киритган «тузатишлар» билан бирга аввалгича қолаверди.

(ЎзТАГ).

ҲАРБИЙ-ВАТАНПАРВАРЛИК ТАРБИЯСИГА ЖИДДИЙ ЭЪТИБОР

ПАРТИЯ ХОДИМИ МИНБАРИ

КПСС XXV съезди меҳнаткашларда, аввало, ёшларда совет ватанпарварлиги ғояларини, Советлар мамлакати учун чексиз ғурур ҳиссини шакллантириш, уларни социализм ютуқларини ҳар дақиқада ҳимоя қилишга тайёр туриш руҳида тарбиялаш энг муҳим вазифалардан эканлигини алоҳида таъкидлаб ўтди.

Ана шу талаблар асосида Тошкент областида аҳолини ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда катта ишлар амалга оширилмоқда. Партия комитетлари ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ишини доимо ўз диққат-эътиборларида тутмоқдалар. Улар раҳбарлигида бу иш план асосида, ҳарбий қисмлар билан оталиқ алоқаларини мустаҳкамлаш, давлат ва жамоат ташкилотларининг ишларини бирлаштириш асосида олиб борилмоқда. 1976 йилда аҳолининг ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси масалалари бир неча марта область партия комитетида кўриб чиқилди, Тошкент, Чирчиқ, Янгийўл шаҳарлари партия активларининг йиғилишларида, Оққўрғон район партия комитети пленумида, меҳнаткашлар депутатлари Ўрта Чирчиқ район Советининг сессиясида, шаҳар, район партия комитетлари бюроларида, касаба союз ва комсомол ташкилотларида муҳокама қилинди. Партия ташкилотлари шу масалага бағишлаб бир неча марта семинар ва кенгашлар ўтказдилар.

Халқ ва армия бирлигини мустаҳкамлаш ҳарбий-ватанпарварлик ишларини олиб боришда алоҳида ўрин тутади. Шунинг учун ҳам Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва Тошкент гарнизони қўмондонлиги ҳамда сиёсий органлари ўзаро яқиндан алоқа боғлаганлар. Улар ҳар йили биргаликда план тузадилар. Бу планларни амалга оширишда пойтахт меҳнаткашлари ва ёшлари ҳарбий хизматчилар билан биргаликда сиёсий, оммавий-маданий ва бошқа тантанали тадбирларда актив иштирок этмоқдалар.

Чирчиқ шаҳрида саноат корхоналари ва ўқув юртлари ўртасида жуда яхши оталиқ муносабатлари ўрнатилган. Ишчилар, ўқувчилар тез-тез биргаликда қилинган ишларга, хизмат ва ўқиш натижаларига якун ясаб турадилар, чақирилувчилар куни, декадалар, ойликлар, ватанпарварлик ишлари кўрикларини ўтказиш одат тусига айланиб бормоқда.

Чкалов номли авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси, «Ўзбекхиммаш» заводи, Ўзбекистон қаттиқ қотишмали ва ўтга чидамли металлар комбинати, Октябрь Революцияси номли завод, Тошкент Давлат университети, Янгийўл районидаги Ленин номли колхоз, Қуйи Чирчиқ районидаги «Огонёк», Пискент районидаги 1-«Пискент» совхозларида ҳам бу иш планли равишда олиб борилмоқда.

Тошкент области меҳнат коллективлари ва ўқув юртларида олиб борилаётган ҳарбий-ватанпарварлик ишида турли форма ва методлардан фойдаланилмоқда. Жасорат дарслари, тематик кечалар, уруш ва меҳнат ветеранлари билан учрашувлар, назарий конференциялар ва кинофестиваллар шулар жумласидандир.

Ёш авлоднинг ҳарбий-ватанпарварлик тарбиясида жанговар шуҳрат музейлари, хоналари, бўлажак жангчи университети ва лекторийларининг, қизил изтопарлар клубларининг, болалар ва ўсмирлар ватанпарварлик уюшмаларининг роли катта бўлмоқда. Ҳозир областда 330 та музей, кутубхона ва шуҳрат бурчаклари, 50 дан зиёд университет ва лекторийлар, жуда кўплаб клублар ишлаб турипти.

Йигирма тўрт мингдан зиёд комсомол, пионер ва ўқувчилар аъзо бўлган темурчилар отрядлари бу борада катта ишлар олиб бормоқда. Темурчилар уруш ветеранлари, ҳалок бўлган жангчиларнинг оилаларига ғамхўрлик кўрсатмоқдалар, ҳарбий хизматдагилар билан яқиндан алоқа боғламоқдалар. Ишнинг бу формаси ҳам ёшларда Ватан мудофаачиларига ҳурмат, юксак коммунистик ахлоқ нормаларини шакллантирмоқда.

Ёшлар билан ишлашда уруш ветеранлари совет комитетининг Тошкент секцияси роли тобора ошмоқда. Секцияга ҳарбий комиссариатларнинг ҳамкор группалари, запасдаги офицерлар катта ёрдам кўрсатишмоқда. 300 га яқин Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамонлари, 15 мингдан зиёд уруш ва меҳнат ветеранлари ёшларни ҳарбий-ватанпарварлик руҳида тарбиялашда актив қатнашмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги тарбияси қийин ўсмирларни оталиққа олишган, балоғатга етмаганлар орасида иш олиб бориш бўйича тузилган комиссияларнинг, гражданларнинг турар-жойларида ташкил этилган жамоатчилик советларининг аъзолари ҳисобланишади.

Область меҳнаткашлари урушда ҳалок бўлганларнинг муқаддас хотирасини авайлаб сақламоқдалар. Кўчаларда ва майдонларда, корхоналар ва ўқув юртларининг территорияларида ҳалок бўлган жангчилар хотирасига юздан зиёд ёдгорлик ва обелисклар, 40 дан зиёд мемориал тахталар ўрнатилган. Бу ёдгорликлар олдида пионер линейкалари, ишчилар сафига тантанали қабул қилиш, армия сафига кузатиш, комсомол билетлари ва янги паспортларни топшириш маросимлари ўтказилмоқда.

Халқ маорифи органлари ёшларга бошланғич ҳарбий таълим бериш даражасини тинмай ошириб бормоқдалар. Жумладан, Тошкентдаги 5, 59, 100, 144, 154-мактаблар, Чирчиқ, Янгийўл, Олмалиқ, Бекобод шаҳарлари, Оққўрғон, Тошкент районларидаги бир қатор мактаблар ва ҳунар-техника билим юртларини битириб чиққан йигитлар ҳозирда Совет Армияси сафларида намунали хизматлари билан командирларнинг ташаккурига сазовор бўлмоқдалар. Уларнинг кўпчилиги аълочи солдат, маҳоратли мутахассис, социалистик мусобақа ғолибидирлар.

Шуни таъкидлаш керакки, областдаги кўпгина ҳарбий комиссариатлар бошланғич ҳарбий тайёргарликка бевосита раҳбарлик қила бориб, ўқув планларининг бажарилишини назорат этибгина қолмай, ўқитувчиларга амалий ва методик ёрдам ҳам кўрсатмоқдалар, партия ва совет органларига ҳарбий-ватанпарварлик ишини ташкил қилишда ва чақирилувчи ёшлар ҳамда запасдаги ҳарбий хизматга мажбур кишилар орасида интизомни мустаҳкамлаш борасида қимматли, конкрет таклифлар киритмоқдалар.

ДОСААФ ташкилотларида ўтган йили бўлиб ўтган ҳисобот-сайловлар, СССР ДОСААФ 50 йиллиги шарафига ўтказилган Бутуниттифоқ конкурсида қатнашув ҳам пойтахт области мудофаа жамияти комитетлари, ўқув ташкилотлари, спорт-техника клублари фаолиятини сезиларли даражада жонлантирди. Бошланғич ДОСААФ ташкилотлари сони тобора ортиб бораётганлиги ҳарбий-ватанпарварлик ишини янада яхши йўлга қўйишда ижобий таъсир кўрсатмоқда.

ДОСААФ ташкилотлари «Меҳнат ва СССР мудофаасига тайёр» комплексини ҳаётга татбиқ этиш билан тобора кўпроқ шуғуллана бошладилар. Бу ишда улар комсомол, физкультура ва спорт комитетларига суяниб иш кўришмоқда. Чақирилувчи ёшларнинг спартакиадалари, Совет Иттифоқи Қаҳрамонлари, саркардалар, жасорат кўрсатган ватандошларимиз хотирасига бағишланган мусобақалар анъанага кириб бормоқда.

Янгийўл шаҳри ДОСААФ ташкилоти бир неча йиллардан бери илғорлардан саналаяпти. Шаҳардаги барча катта ёшли кишилар мудофаа жамиятининг аъзолари ҳисобланадилар. Бу ерда спортнинг ҳарбий-амалий турлари кенг оммалашмоқда, йилдан-йилга армияга жўнатилаётган ёшларнинг тайёргарлик сифат кўрсаткичи ҳам яхшиланмоқда. Янгийўлдаги бешта спорт-техника клуби, замонавий талабларга жавоб бераоладиган ДОСААФ автомактаби ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ишларини яхши йўлга қўйган.

Кейинги йилларда областда граждан мудофааси системасини такомиллаштириш, штаб раҳбар составини тайёрлаш, аҳолини замонавий ялпи қирғин қуролидан ҳимояланишга ўргатиш борасида кўпгина ишлар қилинди. Шу мақсадда бир қанча шаҳар ва районларда, халқ хўжалиги объектларида мажбурий программадан ташқари граждан мудофааси масалалари бўйича ҳам кенг пропаганда ишлари олиб борилмоқда, «Билим» жамияти бўлимларида махсус секциялар ташкил қилинган. «Граждан мудофааси кунлари» узлуксиз ўтказиб турилибди, клублар, аҳоли оммавий ҳордиқ чиқарадиган ерларда лекциялар ўқилмоқда.

Ҳарбий-ватанпарварлик мавзуи область, шаҳар, район ва кўп тиражли газеталар саҳифаларидан ҳам катта ўрин олмоқда. «Жасорат», «Мардлик», «Ҳамшаҳарларимиз шундай хизмат қилишмоқда» сингари рубрикалар остида қизиқарли материаллар бериб борилмоқда. Ўтган йили биргина «Тошкент ҳақиқати» газетаси саҳифаларида 125 дан зиёд ана шундай материаллар эълон қилинди. Бу мақолалар, материаллар ва тематик саҳифаларда ватанпарварлик, мардлик ва жасорат ҳақида, мудофаа ташкилотларининг иши, армия ва флот ҳақида ҳикоя қилинди.

Область партия, совет, касаба союз, комсомол ташкилотлари КПСС XXV съезди қарорлари асосида оммавий мудофаа ишларини кенг қулоч ёйдирмоқдалар. Бироқ, бу ишда айрим камчилик ва нуқсонлар ҳам мавжуд. Оммавий мудофаа ишлари жамоатчилик асосида айтарли яхши олиб борилмаяпти. Бошланғич ДОСААФ ташкилотларида раислар тез-тез ўзгариб туради. Партия комитетлари жамоатчи ветеранлар фаолиятини доим ҳам назорат қилиб бормайдилар.

Меҳнаткашларнинг ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси ишида тўпланган тажрибани ҳисобга олиб, область партия ташкилотлари бу муҳим ишга эътиборни янада кучайтиришлари зарур. Ҳарбий-ватанпарварлик тарбияси область бўйлаб кенг қулоч ёзмоғи, камчиликларни бартараф этиш юзасидан конкрет тадбирлар қабул қилинмоғи лозим.

В. ПУСТОВАЛОВ,
Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети маъмурий органлар бўлимининг сектор мудири.

ЯНГИ МИКРОРАЙОН

Республикамиз кочегаркаси бўлган Ангрен қиёфаси тобора ўзгариб, янги-янги турар-жой бинолари, маданий маиший объектлар қад кўтармоқда.

ШАҲАРДА яна бир микрорайон бунёд этилмоқда. Бу ерда қурилаётган кўп қаватли бинолар бирин-кетин эгаларига ҳадя этилмоқда. Яқинда эса «5—16» деб номланган микрорайонда тўртта кўп қаватли турар-жой биноси фойдаланишга топширилди. Янги уйларга кўчиб ўтган 140 дан зиёд оила ҳовли тўйлари ўтказди. Бу ерда ҳадемай мактаб, болалар боғчаси, маданий-маиший бинолар ҳам ишга тушади.

Шаҳарда резина-техника заводи ишчи — ходимлари учун янги турар-жой биноси барпо этилмоқда. 74 оилага мўлжалланган янги квартираларда сўнгги пардозлаш ишлари олиб бориляпти.

Ўнинчи беш йилликда шаҳарда уй-жой қурилиши аввалги беш йилликдагига қарагандан икки ҳисса ортади.

УЙ-РЎЗҒОР УЧУН СОПОЛ БУЮМЛАР

АНГРЕН керамика комбинати савдо шохобчаларига янги буюмларнинг дастлабки туркумини — ҳар хил вазалар ва қадаҳлар жўнатди. Халқ учун зарур молларни ишлаб чиқиш ва жорий этиш билан махсус хизмат бўлими шуғулланмоқда. Бу хизмат составига рассомлар, технологлар кирган.

Технологияни такомиллаштириш, кенг авж олдириб юборилган меҳнат мусобақаси коллективга миллий идишлар чиқариш юзасидан муқобил план қабул қилиш имкониятини берди. Корхона конвейерларидан йил охирига қадар 260 хил буюм — мўлжаллангандан 12 процент кўпроқ буюм топширилади. Бир йил ичида ҳаммаси бўлиб қарийб ярим миллион сўмлик товар чиқарилади.

(ЎзТАГ).

УШАЛГАН ОРЗУ

Ноиба одатдагидек эрта йўлга чиқди. Бугун айниқса ишлари кўп. У оёғи остига тинимсиз учиб тушаётган пага-пага қор капалакларини завқ билан босиб борар экан, хаёлан бугунги қиладиган ишларини режалаштирар эди. Ҳамма ташвишлар сменадан кейин бошланади. Бошқалар эса сменани тугатгач тўппа-тўғри уйига ёки бирон томошага жўнайдилар. Ноиба эса анча муддатгача цехдан чиқиб кетолмайди. Чунки бугун меҳнаткашларни қабул қиладиган, уларнинг наказларини тинглайдиган кун. Ҳамкасблари унга юксак ишонч билдириб, 1975 йилда Тошкент шаҳар Советига депутат қилиб сайлашди. Ўшандан буён зерикиш нималигини билмайди, эл хизматида елиб-югуради. Ноиба шуларни ўйлаб борар-кан, хаёлида беихтиёр фабрикага дастлабки келган кунлари намоён бўла бошлади.

...1971 йилнинг баҳор фасли эди. Дугонаси Фаридаларнинг уйига дарс тайёрлагани борди. Фариданинг онаси Шарофат опа тикаётган каштага маҳлиё бўлиб тикилиб қолди. Дарс ҳам қолиб кетди. Каштанинг кўзни жимирлатадиган ранг-баранг жилолари қизчани ўзига мафтун қилиб қўйган эди. Ана ўшанда Ноибанинг қалбида бу касбга иштиёқ уйғонди. Мактабни тугатди-ю, Шарофат опа меҳнат қилаётган бадиий буюмлар фабрикасига келиб ишга кирди.

Тажрибали чевар Рашида Шарофиддиновани Ноиба меҳрибон устоз сифатида ниҳоятда ҳурмат қилади. Дастлаб цехга қадам қўйганида Рашида опа устозлик қилди. Кўп йиллар мобайнида жамғарган тажрибаси ва маҳорати сирларини қунт билан ўргатди. Яхши устознинг ғамхўрликлари туфайли уч ойгина муддатда бу касбни тузуккина ўзлаштириб олди. Меҳнатсеварлиги, одоблилиги билан ҳамкасблари ҳурматини қозонди. Орадан кўп ўтмай, 1972 йилда уни бригадир вазифасига тайинлашди ва Ноиба 14 попопчи қизга бошчилик қила бошлади. Цехда сўзана, чойшаб, кирпеч, зардевол каби етти хил маҳсулот ишлаб чиқарилади. Бу маҳсулотларни деярли ҳар бир ўзбек хонадонида кўриш мумкин. Улар айниқса келинларнинг уйига файз киритиб туради. Ноибанинг бригадасида ишлаб чиқарилаётган сўзана давлат Сифат белгисини олишга муяссар бўлди.

Н. Хуббиева бошлиқ комсомол-ёшлар самарадорлик ва сифат беш йиллигининг биринчи йилини салмоқли меҳнат зафарларини қўлга киритган ҳолда якунладилар. Улар бу беш йилликнинг иккинчи йилида янада улкан кўрсаткичларни қўлга киритиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

— Смена топшириқларининг ошириб бажарилишида дўппи цехидаги Мавжуда Мусаева бошлиқ бригада билан мусобақалашаётганимиз айниқса қўл келаяпти,—дейди Ноиба.— Икки бригада ўртасида мусобақа ўрнатилгач ишлаб чиқариш кўрсаткичлари ҳам, ҳар кимнинг шахсий топшириғини янада кўпроқ бажаришига иштиёқи ҳам ошди. Шунингдек, биз бир-биримиздан илғор иш усулларини ўрганяпмиз.

Дарё сувини баҳор тоширади, инсон қадрини меҳнат оширади, деганларидек, Ноиба Хуббиева бахтини меҳнатдан топмоқда. Ўз касбига беқиёс меҳр қўйган бу қизнинг иши ҳам, ҳаёти ҳам мазмунли ўтяпти.

Ҳ. ИНОҒОМОВ.

ТОШКЕНТДАГИ 3-тикувчилик фабрикаси чеварлари фақат сифатли маҳсулот тайёрлашга алоҳида эътибор бермоқдалар. Суратда: контролер Фотима Алиева тайёр маҳсулот сифатини кўздан кечиряпти.

Г. Саматова фотоси.

МАКТАБ ПРОГРАММАСИДА КИНО

Мактаб ўқитувчилари ва олий ўқув юртлари педагогларининг кўмакчилари бўлмиш кинолейталар тарих воқеалари ва физика бўлимлари тўғрисида, илм-фан янгиликлари ва географик кашфиётлар ҳақида, космик кемаларнинг учиши ва адабиёт саҳифалари тўғрисида ҳикоя қилади. СССР кинематографиячилар союзи ҳузуридаги таълим киноси ва телевидениеси кенгашининг Тошкентда бошланган сайёр мажлиси таълим жараёнининг доимий иштирокчиси бўлмиш кинога бағишланди. Мажлис Москва, Ленинград, Тошкент, Киев, Таллин, Рига студиялари яратган лентaларни намойиш қилиш билан очилди.

Тошкентдаги учрашув қатнашчилари орасида қардош республикалардан келган кинематографиячилар, педагоглар ҳам бор.

(ЎзТАГ).

ПОЙТАХТДАГИ электротехника алоқа институтининг кафедралари замонавий аппаратуралар билан жиҳозланган бўлиб, студентлар назарий билимларини улар ёрдамида амалда синаб кўриш имконига эгадирлар. Суратда: радио эшиттириш ва радио алоқаси факультетининг учинчи курс студентларидан Ж. Хўжабеков ва Д. Кўпяшаров амалий машғулот пайтида.

М. Нуриддинов фотоси.

ЛУБКОРЛАР МАРРАСИ

ЛУБ саноати областимиз экономикасининг муҳим тармоқларидан бири ҳисобланади. Унинг корхоналарида халқ хўжалиги эҳтиёжлари учун зарур бўлган кўплаб турли-туман маҳсулотлар ишлаб чиқарилмоқда. Совет кишилари рўзғори учун ҳам қатор буюмлар тайёрланяпти. Қисқаси луб саноати ходимлари зиммасидаги вазифа масъулиятли ва шарафли. Улар бунинг уддасидан қандай чиқишяпти. Тошкент луб тайёрлаш саноати бирлашмасининг яқинда бўлиб ўтган область партия-хўжалик активи йиғилишида бу масала атрофлича муҳокама қилинди.

Йиғилишда бирлашма бошлиғи ўртоқ Р. Эргашев луб саноати корхоналарининг 1976 йилдаги иш якунлари ва уларнинг 1977 йил планлари ва социалистик мажбуриятларини муддатидан илгари бажариш бўйича вазифалари ҳақида доклад қилди. Докладчи ва музокарада иштирок этган нотиқлар шуни таъкидлашдики, область луб саноати ходимлари ўнинчи беш йилликнинг биринчи йилида дуруст меҳнат зафарларини қўлга киритдилар. Барча корхоналарда КПСС XXV съезди белгилаб берган улкан социал-иқтисодий программани муваффақиятли амалга оширишга муносиб ҳисса қўшиш учун қизғин кураш борди. Айниқса, ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини оширишга катта эътибор берилди.

Корхоналарда авж олиб кетган социалистик мусобақа, ишчи-хизматчиларнинг мисли кўрилмаган сиёсий ва меҳнат активлиги ютуқларга эришишда ҳал қилувчи роль ўйнади. Шунинг учун ҳам бирлашма бўйича маҳсулот реализация қилиш йиллик плани муддатидан анча илгари адо этилди. Пландагидан ташқари 4,7 миллион сўмликдан кўпроқ маҳсулот реализация қилинди ёки йиллик топшириқ 6,2 процент ортиғи билан адо этилди. Қўшимча кўплаб маҳсулот тайёрланди. Биргина ўраш газмолидан 452 минг погон метр тўқилди ва буюртмачиларга етказиб берилди. Шунингдек хўжалик арқони, кабель саноатида ишлатиладиган тола ишлаб чиқариш топшириқлари ҳам ортиғи билан адо этилди.

Бирлашма корхоналари коллективлари ўз фаолиятларининг қатор бошқа техник-иқтисодий кўрсаткичларини ҳам муттасил яхшиламоқдалар. Жумладан, меҳнат унумдорлигини ошириш бўйича белгиланган топшириқ умуман бирлашма бўйича 104,4 процент қилиб адо этилди. Бу соҳада Тошкент каноп фабрикаси, Новомихайловск, Солдатск, Кетмонтепа луб заводлари, экспериментал-механика заводи коллективлари яхши кўрсаткичларга эришдилар.

Ишлаб чиқариш самарадорлигини оширишнинг энг муҳим омилларидан бири бўлган маҳсулот таннархи ҳам муттасил камайтириб борилди. Қатор корхоналарда янги техникани жорий қилиш, мавжудларини такомиллаштириш ва яхшилаш, шунингдек меҳнатни пухта ташкил этиш туфайли бу соҳада яхши натижаларга эришилмоқда.

Ўтган йили луб хом ашёсини қайта ишлашда бурилиш бўлди дейиш мумкин. Чунки, илгарилари қатор сабаблар оқибатида луб заводларида хом ашёнинг анчагина қисми қайта ишланмасдан кейинги мавсумга қолиб кетар эди. Бу корхоналарни оғир молиявий аҳволга тушириб қўярди. Кўрилган чоралар, барча коллективларнинг куч-ғайрати туфайли ана шу нуқсон ўтган йили биринчи марта бартараф этилди. Луб заводлари каноп хом ашёсини тайёрлаш бошлангунча олдинги йиллардан ортиб қолган барча хом ашёни қайта ишлашни тўла тугатишга муваффақ бўлдилар. Бунинг натижасида янги ҳосил канопини тайёрлаш ва қайта ишлаш мавсумига пухта тайёргарлик кўриш имкони туғилди. Шунинг учун ҳам ўтган йили бирлашма корхоналари 322 минг тонна хом ашё қабул қилди. Бу тайёрлаш ва ишлаб чиқариш плани 107,3 процент қилиб адо этилди демакдир.

Докладчи ва нотиқлар бирлашма коллективи қўлга киритаётган ютуқларга муносиб ҳисса қўшаётган корхоналар ишчи-хизматчилари ҳақида мароқ билан гапирдилар. Социалистик мусобақанинг муттасил самарали бўлаётганлигини алоҳида таъкидлашди.

Ўтган йили мусобақанинг барча формаларида 4 мингга яқин ишчи-хизматчи ва инженер-техник ходим иштирок этди. Икки корхона, 50 га яқин участка ва цех, 124 бригада коммунистик меҳнат коллективи номини олиш учун курашмоқда. Кўплаб ишчилар бир беш йилликда икки беш йилликни бажариш юзасидан бошланган ҳаракатда фаол қатнашмоқдалар.

Тошкентдаги каноп фабрикасининг пилталовчиси В. Свиридова, Кетмонтепа луб заводи ивитувчиси В. Живайкин, Янгибозор луб заводи ишчиси М. Пўлатов, Жумабозор луб заводи прессловчиси В. Романов ва бошқа ишчилар бирлашма корхоналарида бу ҳаракатнинг байроқдорлари бўлишди.

Бирлашма коллективи фаолиятида ана шундай ютуқлар қатори кўпгина камчиликларга ҳам йўл қўйилди. Актив иштирокчилари бу камчиликларнинг сабабларини очиб ташлаш ва уларни бартараф этишни тезлаштиришга қаратилган жуда кўп фикр-мулоҳазаларни ўртага ташладилар.

Қатор корхоналар барча ишлаб чиқариш кўрсаткичлари бўйича планларнинг бажаришнинг уддасидан чиқмаяптилар. Масалан, Новожизненск, Қўрғонча, Тошовул, Уяли ва Гул луб заводлари каноп толаси ишлаб чиқариш планини бажармади. Умуман бирлашма бўйича асосий технологик асбоб-ускуналардан фойдаланиш бироз яхшиланган бўлса ҳам, бу соҳада ҳамон жуда кўп нуқсонлар бор. Корхоналардаги титиш-ювиш машиналари 3 минг машина-соатдан ортиқ вақт давомида ишламай турди. Бунинг оқибатида 1200 тоннадан кўпроқ узун тола ишлаб чиқарилмай қолди. Бу соҳа Қўрғонча, Тошовул, Янгибозор ва бошқа луб заводларда жуда оқсамоқда. Мавжуд асбоб-ускуналардан унумли фойдаланмаслик эса ишлаб чиқаришга сезиларли даражада зарар келтирмоқда.

Актив йиғилишида тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш бўйича амалга оширилаётган ишлар ҳали ҳам талаб даражасида эмаслиги кўрсатиб ўтилди. Умуман бу соҳада силжиш бўлишига қарамай ҳамон мижозлардан норозилик хатлари олинмоқда. Натижада тайёрланган ва буюртмачиларга етказиб берилган маҳсулотнинг умумий баҳоси 310 минг сўмлик камайтирилди.

Актив қатнашчилари Тошкент каноп фабрикасининг илғор йигирувчиси Н. Е. Пушкарева, Новомихайловск луб заводининг навларга ажратувчиси, мураббий Р. Лисаконоваларнинг нутқини мароқ билан тингладилар. Социалистик мусобақа пешқадамлари ҳисобланган бу ишчилар ўзларининг илғор иш тажрибалари ҳақида батафсил гапиришди. Айни вақтда улар мавжуд асбоб-ускуналардан фойдаланишни яхшилаш, ташаббускорларни қўллаб-қувватлаш, янгиликларни ёйиш, ёш ишчиларга танлаган касбини ўргатишни яхшилаш билан боғлиқ бўлган қатор масалаларни ҳам ўртага ташладилар.

Қўрғонча луб заводи директори Р. Миртолипов, транспорт-экспедиция базаси партия ташкилотининг секретари А. Абдуллаев ва музокарада қатнашган бошқа нотиқлар ўз коллективларининг ўтган хўжалик йилидаги меҳнат фаолияти ҳамда бу йил олдиларида турган вазифаларни шараф билан бажариш учун қандай чоралар кўришаётганликлари ҳақида ҳикоя қилиб бердилар.

Актив йиғилишида Ўзбекистон ССР Пахта тозалаш саноати министри В. У. Усмонов нутқ сўзлади.

Йиғилиш қатнашчилари областдаги барча луб саноати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчиларига қарата ўнинчи беш йилликнинг иккинчи йили плани ва социалистик мажбуриятларни шараф билан бажаришга даъват этувчи мурожаат қабул қилдилар. Шунингдек, бирлашма коллективининг бу йилги социалистик мажбурияти тасдиқланди.

Актив йиғилишида Тошкент область партия комитетининг секретари Н. И. Малихин, область ижроия комитети раисининг ўринбосари Ф. Ёқубов, область партия комитетининг бўлим мудири О. У. Исҳоқов иштирок этдилар.

М. МИРҲАМИДОВ.

ЮҚОРИ САВИЯДА

БЕКОБОД районидаги «КПСС XXV съезди» совхозида сиёсий ўқиш машғулотлари қизғин давом эттирилмоқда.

Совхознинг барча бўлимлари, марказий ремонт устахонасида коммунистларнинг ўз сиёсий билимларини оширишлари учун етарли шароит яратиб берилган.

Айниқса, Нурдиали Матқулов пропагандистлик қилаётган 4-бўлим, Абдунаби Ражабов пропагандист бўлган 5-бўлим коммунистларининг сиёсий ўқув машғулотлари қизиқарли ўтмоқда. А. Тошматов, М. Бобоев каби кўпгина тингловчилар КПСС XXV съезди материалларини чуқур ўрганиб, ўз билимларини амалий машғулотларда намойиш қилмоқдалар.

Р. БАГИРОВ,
Бекобод райони.

Газетхон ташаккури

РАҲМАТ, ШИФОКОРЛАР

Ҳурматли редакция, Улуғ Ватан урушининг жангларидан бирида оёғим оғир яраланган эди. Госпиталда даволаниб, яна жангга кирдим. Ғалабадан сўнг, она қишлоғим — ҳозирги Тошкент районидаги «Ўзбекистон ССР 50 йиллиги» колхозига қайтиб, даладаги енгил ишлар билан шуғулландим. Йиллар ўтиши билан дард ўз асоратини қолдирганлиги сезилди. Даволаниш учун Тошкентдаги ортопедия ва травматология илмий-текшириш институтининг шифохонасига ётқизишди. Врачлар яраланган жойдаги суяк саломатлигим учун хавф солаётганлигини аниқладилар, Аммо моҳир шифокорларнинг ёрдами туфайли яна меҳнат қучоғига қайтдим.

Ширин сўз — жон озиғи дейишгани бежиз эмас экан. Айниқса, касалхона врачи Абдувоҳид Тошпўлатов, ҳамширалар Мактуба Каримова, Людмила Губачеваларга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор этаман. Мени фақат дори-дармонлар эмас, шу қўли гул, меҳри дарёларнинг ширинсуханлиги, эътиборлилиги оёққа турғазди. Яна бир бор катта раҳмат, шифокорлар!

И. МИРШАРИПОВ,
Улуғ Ватан уруши инвалиди.

У ЁҒИ ҲАЙ-ҲАЙ, БУ ЁҒИ ВОЙ-ВОЙ

БУ КОЛХОЗ ерлари қирлик, паст-баландликлардан иборат, шўрхок, сизот сувлари ер юзасига яқин. Бунинг устига Жўнариқнинг пайнови шу колхоз далаларига келиб тақалади. Авжи ғўза парвариши қизғин дамларда баъзан сув танқислиги рўй бериб туради. Ана шундай шароитда пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик экинларидан юқори ҳосил олиш деҳқондан катта маҳорат ва сабр-тоқат, матонат, жасоратни талаб этади.

Колхозда ўз касбига меҳр қўйган, ҳар қандай қийинчиликларни бартараф этиб, оғир дамларда ҳам «оқ олтин»дан мўл ҳосил етиштириб келаётган азаматлар озмунча эмас. Карим Аҳмедов, Турди Муталиев, Мирза Қодиров, сингари бригада бошлиқларининг номини ҳамма ҳурмат билан тилга олади. Улар йил сайин пахтадан юқори ҳосил етиштирмоқдалар. Ўтган йили эса ҳар гектаридан 35—36 центнерга етказиб хирмон кўтардилар. Ана шу сингари фидокорларнинг мардонавор меҳнати туфайли умуман пахтадан юқори ҳосил олинди. Колхоз бўйича мавжуд 940 гектар майдоннинг ҳар гектаридан олинган пахта ҳосили 33 центнерданга тўғри келди. Ваҳоланки, бундан икки-уч йил муқаддам ана шу майдонларнинг ҳар гектаридан 24—26 центнердан ҳосил олинган эди.

— Ҳали фойдаланилмаётган резервлар, имкониятлар анчагина,— дейди колхоз раиси Ш. Бектўраев,— КПСС Марказий Комитетининг мактубида қишлоқ хўжалик экинлари, шу жумладан, пахта ҳосилдорлигини янада ошириш, бунинг учун эса деҳқончилик маданиятини тинмай юксалтириш вазифаси қўйилди. Биз ўтган йил якунларини таҳлил этар эканмиз, ана шу мактуб асосида янги-янги тадбирларни белгилаб чиқдик. Бу йил ҳосилдорликни кам деганда 36 центнерга етказишга бел боғлаганмиз. Айрим бригадалар эса 50 центнерлик маррани мўлжаллаб турибдилар.

Бу юксак социалистик мажбуриятни бажариш учун тайёргарлик ишлари аллақачоноқ бошлаб юборилган. Колхоз устахонасида иш қизғин. Техника ремонти ниҳоясига етай деб қолди, экиш агрегатлари мавсумга шай турипти. Кўплаб маҳаллий ўғит жамғарилмоқда. Ҳар гектар ерга кам деганда 10 тоннадан гўнг солинади. Жўнариққа яна тўғон ташланган. Ерларга яхоб суви беріляпти, карталарни йириклаштириш, капитал текислаш ишлари ҳам бошлаб юборилган.

Бир сўз билан айтганда, колхозчилар янгича умид, янгича ғайрат билан меҳнат қилиб, пахтачиликдаги ютуқларни мустаҳкамлаш учун астойдил курашмоқдалар.

Ўтган йили деҳқончиликдан 1 миллион 900 минг сўм даромад қилинди. Хўжаликнинг бу соҳадаги ишлари натижасини кўриб қувонасан, киши. Лекин гап чорвачиликка келиб тақалганида хўжалик раҳбарлари мақтаса арзигулик рақамларни тилга ололмай ер чизиб қоладилар. Бунинг боиси бор, албатта. Чорвачилик хўжаликнинг энг қолоқ соҳаларидан бири бўлиб келмоқда. Пахтачиликдан келаётган даромаднинг бир қисмини чорвачиликдан келаётган зарар ўпириб кетмоқда. Ҳар йили ҳисобот йиғилишида чорвачиликни ривожлантириш, бу соҳадаги камчиликларни тугатиш тўғрисида жиддий гаплар бўлади. Зарур тадбирлар белгиланади. Афсуски, бу тадбирлар қоғозда қолиб кетмоқда.

Бу йилги аҳвол ҳам сўзимизнинг тўғрилигини исботлаб турипти.

Колхоз сут-товар фермаси икки бўлимдан иборат. Биринчи корпус замонавий ускуналар билан жиҳозланган. Вақт тушдан оққан эди. Сут соғувчилар навбатдаги сут соғишга тайёргарлик кўришяпти. Янги корпусда кўпгина меҳнат жараёнлари механизациялаштирилган. Лекин эскисида эса...

ХЎЖАЛИКЛАРНИ КОМПЛЕКС РИВОЖЛАНТИРАЙЛИК

Келтириб уйиб қўйилган силосни кимдир қопда, кимдир этакда молларга тарқатади. Айримлар бунга ҳам қаноат қилмай озуқаларни қўлда кўтариб кетишяпти. Тартиб шунақа, қайси сут соғувчи эпчил, чаққон бўлса, унинг боқимидаги говмушларга кўпроқ озуқа тегиб қолади. Шунинг учун ҳам ҳамма шошади. Натижада силоснинг бир қисми ерга тўкилиб оёқ ости бўляпти. Бундай аҳволни кўриб ҳайрон бўласан киши. Ажабо, колхоз жамғариб қўйган ем-хашакнинг таги шунчалик мўлми?!

Бош зоотехник Муродилла Нағалбоев бизнинг нима демоқчи эканлигимизни пайқаб олган эди. У хотиржамлик билан жавоб қилди:

— Раисимиз бор, нима ғамимиз бор,— деди у,— у киши жуда тадбиркор. Борни тез ундирадилар, йўқни йўндирадилар. Яқиндагина қўшни совхоздан саксон тонна хашак ундириб келдилар. Яна бир ҳаракат қилинса, моллар кўкка етиб олади.

Бу гапни эшитиб машҳур рус шоири А. Н. Криловнинг «Ниначи ва чумоли» масалани беихтиёр эсладик. Ниначи ёз бўйи ялло қилиб юриб, ғаниматдамларни қандай ўтиб кетганини ҳам билмай қолибди, сўнг қиш чилласида озуқа сўраб, чумолининг олдига борибди.

Партия ва ҳукуматимиз хўжаликни комплекс ривожлантириш, чорвачиликни ҳам рентабелли соҳага айлантириш талабини қўяётган кезларда бу колхоз раҳбарларининг қўшни хўжаликларга мурожаат қилиб, ем-хашак сўраб юришлари ниначининг аянчли аҳволини эслатмайдими?!

Ахир колхозда ер кўп, ем-хашак экинларини экиб, мўл ҳосил олиш имкониятлари бор. Бунинг устига ўтган йили кўклам серёғин келди. Табиий ўтлардан кўплаб хашак жамғариш мумкин эди-ку. Афсуски, шундай қилинмади. Жуда кўп хўжаликлар икки-уч йилга етадиган озуқа жамғаришди. Собир Раҳимов номли колхозда эса ем-хашак тайёрлаш плани бажарилмади. Пландаги 1405 тонна ўрнига 1252 тонна хашак, 600 тонна ўрнига 180 тонна пичан, 1427 тонна ўрнига 708 тонна силос тайёрланди, сенаж плани аранг уддаланди. Афсуски ёзда жамғариб қўйилган ана шу ем-хашаклардан тежаб-тергаб фойдаланилмаяпти. Ем-хашак молларга рацион асосида берилмаяпти. Маҳсулдорлик ҳам ана шунга яраша бўлмоқда. Сигирлардан жуда кам сут соғиб олинмоқда. Ўтган йили хўжаликда сут, тухум, жун етиштириш планлари бажарилмай қолди. Пландаги 339 тонна ўрнига 300 тонна сут, 115 минг дона ўрнига 97 минг дона тухум, 600 килограмм ўрнига 593 килограмм жун етиштирилди, холос. Агар тежамкорлик билан иш юритилганида эди балки планлар ошириб бажарилган бўлар эди. Колхоз бўйича ҳар бош соғин сигирдан олинган сут 2097 килограммдан ошмади. Бу жуда паст кўрсаткич, албатта.

Айни кунлардаги вазият ҳам ўтган йилдагидан фарқ қилмайди. Фермадан ҳар куни 800—900 килограмм ўрнига 580—600 килограмм сут жўнатилмоқда. Ҳар бош соғин сигирдан ўртача 4 килограммдан сут соғиб олинаётир. Тўғри, фермадаги сигирларнинг аксарияти жайдари. Лекин Козина Нуронова, Қуролат Дўстова сингари сут соғувчилар тажрибаси агар сигирларнинг боқуви яхши йўлга қўйилса, жайдари моллардан ҳам мўл-кўл сут соғиб олиш мумкинлигини кўрсатиб турибди-ку.

КПСС Марказий Комитетининг Мактубида чорвачиликни ривожлантириш, бунинг учун эса қишловни соз ўтказиш алоҳида таъкидлаб ўтилди. Фермадаги мутахассисларнинг масъулиятини ошириш керак. Чорвачиликка ўгай кўз билан қарамасдан бу соҳани ҳам рентабелли тармоққа айлантириш учун зарур тадбирларни амалга ошириш, сўздан амалий ишга ўтиш пайти аллақачон келиб етган-ку. Чорвага ҳам ихлос керак.

Р. ШЕРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.
Чиноз райони.

Дунё овози
чет эл хабарлари

СОЦИАЛИЗМ МАМЛАКАТЛАРИДА

ҚИШКИ САНЪАТ ФЕСТИВАЛИ

● БЕРЛИН. «Қишлоқда қишки концерт» деган ўзига хос санъат фестивали кунларида етакчи оркестрлар ва ижрочилар ГДРнинг кооперативлашган деҳқонлари ҳузурига бориши республикада анъана бўлиб қолди. Бу фестиваль дала меҳнаткашлари учун нисбатан иш кам бўлган даврда, айни қишда ўтказилади.

Масалан, Лейпциг округидаги юздан ортиқ қишлоқ ва жамоаларда шундай фестивалларни ўтказишга киришдилар. ГДРнинг энг катта Нойбранденбург округида артистлар январь ойидан бошлаб апрель ойигача қишлоқ хўжалиги меҳнаткашларига қарийб 150 концерт қўйиб берадилар.

«ИКАРУС»НИНГ ЯНВАРЬ ОДИМЛАРИ

● БУДАПЕШТ. Машҳур «Икарус» заводида янги йилда ишни энг кўп заказ берган Совет Иттифоқи учун машиналар тайёрлашдан бошлаш анъана бўлиб қолди. Завод январь ойи давомида Венгрия автобусларининг энг йирик харидори бўлган Совет Иттифоқига 500 дан зиёд «Икарус» автобуси жўнатади. СССР 1977 йилда корхона йиллик маҳсулотининг тенг ярмини — 6 мингта «Икарус» автобусини олади.

УЛУҒ ОКТЯБРНИНГ 60 ЙИЛЛИГИ ШАРАФИГА

● ГАВАНА. Кубада халқлар тинчлиги ва суверенитети учун кураш ҳаракати томонидан уюштирилган «Совет тинчлик сиёсати» мавзуидаги конкурс зўр муваффақият билан ўтмоқда. Бу конкурс Улуғ Октябрь социалистик революциясининг 60 йиллигига бағишланган. Конкурсда ишчилар, деҳқонлар, ўрта ва олий ўқув юртларининг ўқувчилари, рўзғор ишидаги аёллар, шунингдек ёзувчилар, журналистлар, ўқитувчилар, зиёлиларнинг бошқа вакиллари қатнашади.

Тинчлик ва халқлар тинчлиги ва суверенитети учун кураш ҳаракати миллий кенгаши раисининг ўринбосари Клементина Серра ТАСС мухбири билан суҳбатда конкурс ташкилотчиларининг энг асосий мақсади унинг иштирокчиларига Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсатини янада чуқурроқ билиб олишга ёрдам беришдир, деди.

БИНОКОРЛАРНИНГ ЗАРБДОР МЕҲНАТИ

● ПХЕНЬЯН. Халқ Кореясининг шарқи-шимолида Мусан — Чхончжин темир йўл участкасини электрлаштириш қисқа муддат ичида тугади. Бу йўл йирик темир руда ҳавзасини Чхончжин шаҳридаги металлургия корхоналари билан, шу жумладан республикада энг йирик Ким Чак номли завод билан боғлайди. Участканинг электрлаштирилиши бу йўлда поездлар қатновини икки баравар кўпайтириш имкониятини беради. Мусандан биринчи электропоезд жўнаб кетди.

(ТАСС, 26 январь).

МАМЛАКАТНИ ТИКЛАШ МАСАЛАЛАРИ МУҲОКАМА ҚИЛИНМОҚДА

БАЙРУТ, 26 январь. (ТАСС). Бу ерда президент И. Саркис раислигида Ливан ҳукуматининг мажлиси бўлиб ўтди. Газеталарнинг хабар беришича, мажлисда мамлакат хавфсизлигини таъминлашга доир масалалар муҳокама қилинди. Ҳукумат шунингдек ривожланиш ва реконструкция кенгашини тузишга қарор қилди. Бу кенгаш планлаштириш министрлиги вазифасини адо этади ва гражданлар уруши вақтида издан чиққан экономикани қайта тиклаш масалалари билан шуғулланади.

Ливанда тинчликни сақловчи араб мамлакатлари кучлари мамлакатда ўзининг назорат доирасини кенгайтирмоқда. Улар Жанубий Ливаннинг Набатия шаҳрига, шунингдек пойтахтнинг христианлар яшайдиган Ашрафия районига ҳам келдилар. Бу ерда мусулмон жамоалари бошлиқларининг кенгаши бўлиб ўтди. Кенгашда Ливан Бош министри С. Хосс, собиқ бош министрлардан Т. Солҳ, А. Яфи, Р. Солҳ ва бошқалар қатнашдилар. Матбуотнинг хабар беришича, кенгаш қатнашчилари мамлакатдаги аҳволни муҳокама қилишган. Улар, шу жумладан Бош министр Ливаннинг бирлигини сақлаб қолишни қатъий талаб қилдилар ва мамлакатни бўлиб юборишга имкон берадиган марказлаштирилмаган сиёсий ҳокимият тузиш планларини қораладилар.

МУЗОКАРАЛАРДАН КЕЙИН

ЛОНДОН. (ТАСС). Лондондаги музокаралар тамом бўлганидан кейин Германия Федератив Республикасининг канцлери Г. Шмидт ва Англия Бош министри Ж. Каллагэн Англия телевидениесида сўзга чиқдилар.

Г. Шмидт Л. И. Брежневнинг Туладаги тантанали мажлисда сўзлаган нутқи муҳим эканлигини таъкидлади ва КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг СССР Ғарб мамлакатлари билан, шу жумладан ГФР ва Буюк Британия билан муносабатларни янада ривожлантиришга интилаётганлигини таъкидлаб ўтганлигини алоҳида қайд қилди. Мен, деди Ғарбий Германия канцлери, Совет Иттифоқи кескинликни юмшатиш сиёсатига аввалдагидек ҳозирда ҳам амал қилмоқда ва шу сабабли СССРга нисбатан доим иғвогарлик йўлини тутишдан ҳеч қандай маъно йўқ, деб ҳисоблайман.

Ж. Каллагэн ҳам стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисидаги иккинчи битимни тезроқ тузишга умид боғлаганлигини айтди. Бу битим, деди у, «қуролсизланиш ҳақидаги музокараларга янги ҳаёт бахш этади».

Ж. Каллагэн Совет Иттифоқининг куч-қудрати тўғрисида қандай фикрда эканлигига тўхталиб, бундай деди: шу масала муносабати билан ваҳимага тушиш баъзан ўзимизга хос хусусият бўлиб қолмоқда, деб ўйлайман. Мен шахсан Совет Иттифоқи аввалдагидек ҳозирда ҳам кескинликни юмшатиш сиёсатини ўтказмоқда, деган фикрдаман.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

● БЕЛГРАД. Ўтган йил охирида Югославия пойтахти аҳолиси бир миллион кишилик шаҳарга айланди. Иттифоқ статистика бошқармасининг маълумотларига кўра, 1977 йилнинг бошида шаҳар аҳолиси. 1.011 минг кишига етди. Шаҳар чеккалари билан биргаликда Белграднинг аҳолиси 1 миллион 345 минг кишига етиб қолади. Бу эса урушдан кейинги дастлабки йиллардагига нисбатан қарийб тўрт баравар кўпдир.

● БОНН. Бу ерда ГФР канцлери Г. Шмидт билан АҚШ вице-президенти У. Мондейл ўртасидаги музокаралар тугади. Улар музокаралар тамом бўлгандан кейин ўтказилган матбуот конференциясида АҚШ билан ГФР ўртасидаги икки томонлама муносабатлар проблемаларини, шунингдек Ғарб мамлакатлари раҳбарларининг бўлажак учрашуви билан боғлиқ масалаларни муҳокама қилганликларини айтдилар. Маълумки, бу учрашув етакчи капиталистик давлатларнинг иқтисодий ва молиявий қийинчиликларига бағишланади.

Бундан ташқари баъзи халқаро проблемалар, шу жумладан Яқин Шарқдаги аҳвол кўриб чиқилди.

● ЛИМА. Миллий статистика институтининг маълумотларига кўра, 1976 йилда Перу пойтахтида нарх-наво 44 процентдан зиёд ошган. Озиқ-овқат маҳсулотлари, энг зарур моллар қимматлашган, квартира ҳақи, кўрсатиладиган ҳар хил хизматлар тарифи кўтарилган.

● ДОР-УС-САЛОМ. Иоганнесбург яқинида жойлашган хром руда қазиб чиқарадиган «Кроондаль» шахтасида африкалик кончиларнинг забастовкаси уч кундан буён давом этмоқда. Полициянинг катта бўлинмалари етиб келганлигига қарамай, иш ташловчи шахтерлардан бир мингдан кўпроқ киши иш ҳақининг оширилиши, турмуш шароитининг яхшиланиши ва хавфсизлик техникаси юзасидан чоралар кўрилиши тўғрисидаги ўз талаблари қондирилмагунча ишни қайта бошлашдан бош тортмоқда.

(ТАСС, 26 январь).

ИТАЛИЯ. Йирик корхона эгалари ишлаб чиқаришни қисқартириш йўлидан бориб, ишсизлар армиясининг кўпайишига сабабчи бўлмоқдалар. Суратда: Миланда ёпиб қўйилган корхона олдидаги манзара.

ТАСС фотохроникаси.

ҲАМКОРЛИК КЕНГАЙМОҚДА

КОБУЛ, 26 январь. (ТАСС). Бу ерда Бутуниттифоқ «Техноэкспорт» бирлашмаси билан Афғонистон саноат ва кон ишлари министрлиги ўртасида республикага 1977—1978 йилларда геология-разведка ишлари олиб бориш соҳасида техникавий ёрдами кўрсатиш ҳақидаги ҳужжатлар имзоланди.

Совет Иттифоқи Афғонистонга ўз мутахассисларини юборади, геология-разведка асбоб-ускуналари, материаллар, эҳтиёт қисмлар, автотранспорт етказиб беради.

Контрактларда Айнак мис — руда конини батафсил разведка қилиш ҳам кўзда тутилган. Келажакда бу ерда кон-руда комбинати қурилади.

АДАБИЁТШУНОС ОЛИМЛАР РЕДАКЦИЯМИЗ МЕҲМОНИ

АДАБИЙ—БАДИИЙ ТАНҚИДЧИЛАР ДАВРАСИДА

Бундан беш йил муқаддам, 1972 йил 26 январда КПСС Марказий Комитетининг «Адабий-бадиий танқидчилик ҳақида» қарори эълон қилинган эди. Шу қарор муносабати билан «Тошкент ҳақиқати» редакцияси ҳузурида ўша кезлардаёқ адабий-бадиий танқидчилик давраси уюштирилган эди. Даврада иштирок этган танқидчи ва адабиётшунос олимларимизнинг фикр ва мулоҳазалари махсус саҳифада эълон этилганди. Яқинда қарорнинг беш йиллиги муносабати билан адабий-бадиий танқидчилик давраси иштирокчилари яна редакциямиз меҳмони бўлдилар. Даврада таниқли танқидчи ва адабиётшуносларимиздан Хафиз Абдусаматов, Лазиз Қаюмов, Озод Шарафутдинов, Умарали Норматов, Норбой Худойберганов, Иброҳим Ғофуров ўртоқлар қатнашдилар.

Биринчи сўз филология фанлари доктори Лазиз Қаюмовга берилди. Лазиз Қаюмов яқинда Москвада бўлиб ўтган ва ўзи иштирок этган бадиий зиёлилар анжумани, адабий танқидчилик соҳасидаги муҳим масалалар ҳақида сўзлаб берди.

Филология фанлари доктори Ҳафиз Абдусаматов ҳозирги ўзбек драматургияси эришган ютуқлар, ёшларнинг драматургияга дадил кириб келаётганлиги, ўтган йили республикамизда 40 дан зиёд драма асарлари яратилгани, улардан 20 дан ортиғи саҳналаштирилгани ва янги асарларни саҳналаштириш учун тайёргарлик бораётгани тўғрисида сўзлади.

Ҳал этилиши керак бўлган адабий муаммолар кўп. Лекин асосий мақсад адабий-бадиий танқиднинг ғоявийлигини кучайтиришга қаратилмоғи керак. Кейинги пайтларда нимагадир шеъриятимизда гражданлик пафоси камайиб кетмоқда. Албатта, шеъриятимизда эришилган ютуқларни инкор этмаймиз. Алишер Навоий кўтарган ўзбек шеърияти байроғи бугунги кунда ҳам юксак ҳилпирамоқда. Масалан, Зулфия ижодини олайлик. Бироқ Зулфия шеърияти ҳали кўнгилдагидек таҳлил этилгани йўқ. Ёки Эркин Воҳидовнинг ўтган йили нашр этилган «Муҳаббат» китоби ҳам адабий ҳаётимизда воқеа бўлди. Шунингдек, Дантенинг «Илоҳий комедия»си, Гётенинг «Фауст»и, Фирдавсийнинг «Шоҳнома» асарлари таржимаси ҳам катта воқеа. Фақат шеъриятимиз эришган ютуқларни Иттифоқ миқёсига, жаҳон миқёсига кўтара билишимиз керак. Бу вазифалар адабий танқидчилигимиз зиммасида. Танқидчиларга кенгроқ ўрин бераётганидан газета ва журналлардан мамнунмиз. Лекин матбуот органлари танқидчилар оҳангини пасайтирмасдан ёритишлари керак. Газеталарда «Адабий ўйлар», «Китобхон минбари» рубрикалари остида хилма-хил материаллар бериб борилса ёмон бўлмасди. Умуман, адабиётда йилт этган асарлар газета муносабатидан четда қолмасин. Филология фанлари кандидати Озод Шарафутдинов мана шулар тўғрисида тўхталди.

Филология фанлари доктори Умарали Норматов ўзбек адабий-бадиий танқидчилик савияси умумиттифоқ миқёсига кўтарилганлигини айтар экан, Лазиз Каюмовнинг «Литературная газета»даги баҳсда катнашган мақоласи, Озод Шарафутдиновнинг «Литературное обозрение» журналидаги баҳсда қатнашган мақоласи, Норбой Худойбергановнинг «Литературная газета»даги баҳсда иштирок этган мақоласи энг етук совет танқидчилари мақоласи билан дадил беллаша олганлигини мамнуният билан қайд этди. Шунингдек, танқидчилик маданиятини янада кўтариш ва илк романлари билан китобхонлар эътиборини тортган ёш адиблар хусусида ҳам гапирди.

Филология фанлари кандидати Норбой Худойберганов танқидчилар янги ижодий изланишларга интилаётганликларини, ўтган йили эълон этилган қиссалар, айниқса, илк қиссалари билан кўринган ёш адибларнинг асарларидаги ютуқ ва камчиликлар тўғрисида сўзлади.

Адабий ҳаёт тақризларда намоён бўлади. Шунинг учун тақризларга газета ва журналларда янада кенгроқ ўрин берилиши зарур. Танқидчи олимми ёки ижодкорми! Агар танқидчига ижодкор сифатида қарайдиган бўлсак, у ҳолда ундан ижодкор маҳсулини кутмоғимиз даркор. Агар танқидчига олим деб баҳо берадиган бўлсак, ундай танқидчи адабиётшунослик билан шуғуллангани маъқул. Чунки кейинги пайтларда ёзувчи савиясидан паст туриб тақриз ёзиш ҳоллари учрамоқда. Танқидчи яратилган асарларга ислоҳатчи кўзи билан қараши керак. Газеталардан адабий ҳаётда ўрнак бўладиган материалларни кутамиз. Филология фанлари кандидати Иброҳим Ғофуров мана шу фикрларни ўртага ташлади.

Даврада иштирок этган танқидчи ва адабиётшунос олимларимизнинг ўтган йилги адабий ҳаётимиздаги ютуқ ва камчиликларни таҳлил этувчи мақолалари газетамизнинг навбатдаги сонларида бериб борилади.

Бугун ҳурматли газетхонларимизни Ҳафиз Абдусаматовнинг ҳозирги ўзбек совет драматургиясининг аҳволи ҳақидаги мақоласи билан таништирамиз.

ЗАМОННИ МАДҲ ЭТИБ

ДРАМАТУРГИЯ

Ўтган йили ўзбек драматургияси томошабин ва ўқувчиларни қизиқтирадиган, уларни тўлқинга соладиган, Бутуниттифоқ миқёсига чиқа оладиган асарларни берди. СССР халқ артисти, атоқли санъаткор Шукур Бурҳонов ва бошқа йирик артистларимизнинг қалбларига йўл топган, театрларимиз ижодий коллективларининг диққат-эътиборини жалб қила олган қатор пьесаларнинг пайдо бўлиши ҳаммамизни хушнуд этди, театрларимиз ишларини янада жонлантириб юборди.

Ҳамза номидаги Ленин орденли ўзбек давлат академик драма театрининг газеталарда берган эълонларида. «билетлар сотилган» деган аҳборотга тез-тез кўзимиз тушадиган бўлиб қолди. Бундай эълонларни ўтган йили яратилган ва саҳнага қўйилган Ўлмас Умарбековнинг «Қиёмат қарз» ва Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони» пьесалари асосида қўйилган спектакллар бўйича кўпроқ учратамиз.

Ҳа, ҳақиқатан ҳам айниқса бу икки асар томошабинларга манзур тушди, улар бу спектаклларни ҳузур қилиб томоша қилмоқдалар. Узоқ вақт давомида драматурглар Шукур Бурҳоновдай санъаткорга муносиб образ яратиб бермадилар, шу сабабли у классиклар асарларида ўйнашга мажбур бўлмоқда деган фикрлар айтилиб юриларди. Қисман бу гапда жон бор. Мана энди эса, унинг талантини ишга сола оладиган пьеса майдонга келди. Бунинг муаллифи ёш истеъдодли драматург Ў. Умарбековдир. Илгари ҳам унинг «Комиссия» номли пьесасини отахон театримиз саҳналаштирган эди. Айниқса, драматургнинг «Қиёмат қарз» асари муваффақият қозонди.

Бу пьесада биз замондошимизнинг, қишлоғимизнинг оддий бир кишиси — чўпоннинг катта қалбини, жўшқин юрагини, олижаноб фазилатларини кўрамиз. Оддийлик ва табиийлик, ҳаққонийлик ва маънавий юксаклик, катта масъулият ва бурчни чуқур ҳис қилишликнинг бари кекса чўпон Сулаймон отада жамул-жам.

Ўз қаҳрамонини турли вазифаларга олиб киради. ва ҳар хил тоифадаги кишилар билан тўқнаштириб, кичик бир одамнинг кучли характерини очиб беради. Ҳа, унинг одамгарчилик бобида қилган ишлари, қилмишлари ҳар бир ўқувчи ёки томошабиннинг улкан муҳаббатини қўзғамаслиги мумкин эмас.

Сулаймонга тинчлик бермаган, тушларига кириб безовта қилган, юрагини ўттиз йил давомида тимдалаб турган нарса — Нўъмон ташлаб кетган қарз. Нўъмон фронтга жўнаш олдидан иккита қўзини Сулаймонга қолдириб кетади. Сулаймон эса зўр ҳавас билан уларни боқади, кўз қорачиғидай асрайди, атрофида гирдикапалак бўлади, емидан, сувидан ҳамиша хабардор бўлиб туради. Оқибатда уларнинг сони 400 га етади, қўйларининг думларига тирговуч қўядиган даражада семиртиради. Лекин булар ҳаммаси Сулаймоннинг қарзи, қиёматли қарзи. Сулаймон — Нўъмон олдидаги бурчини худди шундай тушунади, унинг ишончини оқлашни ўз қалбининг муқадас амри деб билади.

Муаллиф Сулаймон отанинг ниятига етиш йўлида характерининг тобланишини кўрсатади, янги-янги қирраларини очиб боради. Сулаймоннинг хотини билан учрашганда меҳрибонлиги ва ғамхўрлигини, дўсти Ғулом билан суҳбатда қиёматли биродарлигини, украин аёллари ва Анварага ҳамдард бўлишини, чақалоққа меҳру муҳаббатини, енгил табиатли кишиларга эса қаҳрини ҳаққоний ва ишонарли гавдалантирган.

Айниқса Сулаймон отанинг характери Нўъмон билан тўқнашиш эпизодида маҳорат билан очиб берилган. Пьесанинг кульминацияси бўлган бу кўриниш — икки хил, икки мақсад йўлидаги кишилар Сулаймон билан Нўъмоннинг маънавий қиёфасини мана мен деб кўрсатади — қўяди.

Сулаймоннинг қуйидаги сўзлари Нўъмоннинг кўкрагига ханжардай тегади: «...қўй эсингда турибди-ю, бутун бошли одамни унутибсан-да!» Ҳозирги Нўъмон илгариги уруш вақтида фронтга жўнаган йигит Нўъмон эмас. У тубдан ўзгарган, одамгарчиликни ямлаб ютган, тирик мурдага айланган, «марднинг чопонини кийиб, номардлик» қиладиган, тузини ичиб, тузлиғига тупурадиганлардандир. Нўъмон лекин раҳбар, илмий текшириш институтининг директори, халқаро симпозиумларда қатнашиб турадиган олим. У бош бўлган институтнинг асосий вазифаси — инсонларнинг умрини чўзиш, узоқ яшаш учун тўсиқ бўлган касалликларнинг олдини олишу, ўзи бўлса амалда кишиларнинг умрини эговлайдиганлардан. Яқин бўлиб қолган кишилардан ўзини олиб қочиб, Зебини адо қилган, Сулаймонни сарсон-саргардон кездирган кимса Нўъмондир. Ҳа, бу маҳлуқ тағин инсоннинг келажаги ҳақида ўйлар эмиш.

Муаллиф асосий диққатни одамийликни, ҳақиқий инсонни мадҳ этишга қаратади. Бир томонда олим, лекин ички олами пуч, маънавий қиёфаси қашшоқ бўлган кимса кўрсатилса, унга қарши ўлароқ, иккинчи томонда оддий чўпон, кейин ички олами гўзал, маънавий қиёфаси бой юксак инсон туради. Сулаймон ота бизга беихтиёр М. Горькийнинг сўзларини эсимизга тушириб юборади: «Инсон — бу магрур жаранглайди». Шу сабабдан ҳам Сулаймон учун тирик Нўъмондан кўра ватан учун жанг қилиб қурбон бўлган ўликлар афзал!

Муаллиф Сулаймон ота орқали шундай қаҳрамон образини яратадики, ундан сабр-тоқатни, меҳр-оқибатни, бурчга садоқатни, фидойиликни ўргангинг келади.

Пьесанинг аҳамияти ўқувчиларга кўрсатган кучли таъсири ҳам шу билан белгиланади-да.

Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони» асарининг ўзига хос хусусиятлари мавжуд. Унда оилавий ҳаётда учраган айрим иллатли ҳодисалар кулгили равишда танқид қилинади ва ахлоқий-маиший масалалар устида жиддий ўйлашга, фикр юритишга ўқувчи ва томошабинларни ундайди. Комедияда қўйилган масаланинг туб моҳияти комедик ситуацияларда юз беради. Оила бошлиғи Фармонбиби ўз ўғиллари ва келинларини чизган чизиғидан чиқмайдиган, айтганларини сўзсиз бажо келтирадиган, уларни ойликларини, топган-тутганларини олиб келиб берадиган руҳда тарбиялайди. Оиладаги бу эскилик, тўла эркинликни чеклаш ҳоллари янги замонавий заминда етишган, улкан ўзгаришлар жараёнида ўсган кенжа келин Нигоранинг қаттиқ қаршилигига учрайди ва барча келинлар бора-бора бирагалашиб, ярамас урф-одатларни ўртадан кўтариб ташлайдилар, янгича муносабатларни тиклайдилар, оилаларга соф ҳавони олиб кирадилар. Асарнинг ютуғи шундаки, кулги ҳар бир воқеа—ҳодисага, ҳатти-ҳаракатларга, қилмишларга, асосий қаҳрамонларнинг характерига сингдириб юборилган. Залдан тез-тез чиққан қаҳ-қаҳаларнинг боиси ҳам майа шунда.

Томошабинлар «Келинлар қўзғолони»ни катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар, ҳузур қилиб кулмоқдалар. Томошабинлар кулгини севади, оғир меҳнатдан кейин, қаттиқ чарчаганда дам олгиси, хурсанд бўлгиси келади. «Келинлар қўзғолони» эса, қисман бўлсада бу вазифани бажариб туришининг ўзиёқ таҳсинга сазовор. Тўғри бу пьеса—ҳазилда катта социал проблемалар кўтарилмайди, кўлами кенг фикрлар ҳам юритилмайди. У оилавий масалаларни енгил-ҳазил тарзда ҳал қилиб беради. Шунинг ўзи ҳам хайрли иш. Лекин асарни камситиб, у масхарабозликдан иборат, зарарли, деб қараш ҳолларига қатъий чек қўйиш лозим. Бундай қарайдиган ўртоқлар, бизнингча, комедиянинг, пьеса-ҳазилнинг ўзига хос хусусиятларидан келиб чиқиб характерламаяптилар. Маълумки, ҳар бир жанр ўз характерига монанд тасвирий воситаларни, приёмларни шакл ва услубларни талаб қилади. Драманинг талаблари трагедияга тўғри келмагандай, кулги, киноя, масхарасиз комедиянинг бўлиши ҳам мумкин эмас. Худди шу нуқтаи назардан Саид Аҳмаднинг «Келинлар қўзғолони»га ёндашсак, кўп масалаларда муаллиф ва театр коллективи ҳақлигига ишонч ҳосил қиламиз.

Ўтган йилги драматургияни кўздан кечирсак, унда ҳозирги замон мавзу кенг ишланганлигининг шоҳиди бўламиз. Замон, ҳаёт тақоза этган долзарб қатор проблемалар бирин-кетин пьесаларимиздан ўрин эгаллаб борди. Юқоридаги икки асардан ташқари Босит Халиловнинг «Гулбаҳор қани?», О. Ёқубовнинг «Инсон фаришта эмас», И. Раҳимнинг «Асолат», М. Хайруллаевнинг «Тинмасин соз», Тўлқиннинг «Олтин камар», Ў. Рашиднинг «Фарзанд деб...», М. Назаровнинг «Чароғбонлар» ва бошқа пьесаларнинг ҳар бири қизиқарли, даврга характерли бўлган замонавий масалани бадиий тарзда талқин қилиб беради. Б. Халиловнинг пьесасида шаҳарлик ёшларнинг қишлоққа ишга кетишига оид бўлган ақлий меҳнат билан жисмоний меҳнат ўртасидаги муаммолар ечилса, О. Ёқубов Ватан учун мардона жанг қилиб қурбон бўлганларга ўрнатиладиган ёдгорликларнинг сифатини кўтаришга ўз диққатларини қаратди. И. Раҳимни янги давр еткизиб чиққан ўзбек аёлининг юксак ахлоқий қиёфаси, замон талаблари олдидаги олижаноб бурчи масалалари қизиқтиради. М. Назаровнинг пьесаси эса, бўз ва қўриқ ерларнинг ўзлаштиришни янгича материаллар заминида ёритиши билан характерланади.

Булардан ташқари З. Фатхуллин, А. Мухтор, Э. Воҳидов, Т. Тўла, Ҳ. Шарипов, Шуҳрат, А. Орипов, Х. Азимов, Ё. Мирзо, М. Мирзаева, О. Матчон, М. Каримов, Ў. А. Иброҳимов, Х. Муҳаммад, Ш. Холмирзаев, Р. Ҳамроев, Р. Орифжонов, Н. Юсуфи, К. Мажидов ва бошқа драматургларнинг янги саҳна асарлари ҳам диққатга сазовордир. Бу асарларни кўпи саҳна юзини кўрди ва айримлари эса тез вақтлар ичида саҳналаштирилади.

Булар ҳаммаси шуни кўрсатадики, ўзбек драматургияси бошқа жанрлар каби улкан ютуқларни қўлга киритди, замон тақозо этган қатор масалаларни ёритди, томошабинлар ва китобхонларнинг ҳурмат-иззатига сазовор бўлди.

Шу билан бирга драматургиямизда жиддий камчиликлар мавжуд, етишмовчиликлар ҳам учрайди. Ёзилган кўп пьесаларнинг сифати, ғоявий-бадиий савияси юқори эмас. Шу сабабдан ҳам улар китобхонларнинг қалбини забт эта олмаяпти, катта шов-шувга сабаб бўлмаяпти. Бундан ташқари ажойиб новатор ишчиларимиз, мардонавор пахтакорларимиз ҳақида, фанда янгиликларни кашф қилаётган олимларимиз ҳаётига бағишланган пьесалар жуда кам. Булар ҳаммаси қонуний равишда ўз образларини саҳнада кўришни истайдилар. Биз аминмизки, ўзбек драматурглари воқеликнинг турли қатламларини чуқур ўрганадилар, янги-янги қаҳрамонларнинг образларини яратиб, буюк замонимизга муносиб пьесалар ёзиб берадилар.

Ҳафиз АБДУСАМАТОВ.

Спорт

ВОЛЕЙБОЛ

«АВТОМОБИЛИСТ» ПЕШҚАДАМЛАР САФИДА

Москва ва Одесса шаҳарларида волейбол бўйича олий лига командалари иштирокида ўтказилган биринчи тур ўйинлари ниҳоясига етди. Республикамиз вакиллари Тошкентнинг «Автомобилист» қизлари Москвада мусобақалашдилар.

Тошкентлик волейболчилар Бокунинг «Нефтчи» ва Ленинграднинг «Буревестник» командаларини мағлубиятга учратишгандан кейин Москванинг «Динамо» ва Марказий Армия спорт клуби командаларига бир хил 1:3 ҳисобида ютқазишди. Сўнгги турда эса Киевнинг «Буревестник» командаси билан беллашиб 3:1 ҳисобида ғалаба қозондилар. Беш учрашувнинг учтасида ғолиб келган тошкентликлар мухлислар ва мутахассисларнинг эътиборини қозонишди. Айниқса, командамиз сафида Елена Шафенкова, Наталья Рагулина, Елена Петрунина, шунингдек ёшлардан Людмила Сулейкина, Ирина Калашникова ҳамда Полина Панаралар яхши ўйин кўрсатдилар.

ФУТБОЛ

«ДИНАМО» ТУРНИР ҒОЛИБИ

«Неделя» хафталиги соврини учун Москвада ўтказилган мини-футбол турнири ниҳоясига етди. 8 команда иштирок этган халқаро турнир пойтахтнинг «Динамо» футболчилари ғалабаси билан тугади. Динамочилар финалда «Торпедо» командаси устидан 4:1 ҳисобида ғолиб келдилар. Венгрия клублар терма командасини 1:0 ҳисобида мағлуб этган «Локомотив» учинчи ўринни олди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКА

АНЪАНАВИЙ МУСОБАҚАЛАР

Икки кун давомида пойтахтдаги «Ёшлик» спорт аренасида енгил атлетикачиларнинг анъанавий IX республика шахсий-команда биринчилиги мусобақалари бўлиб ўтди. Программанинг айрим турлари бўйича қатнашчилар бир қатор йирик натижаларни қўлга киритдилар. Фарғоналик Е. Савельева 1 метр 80 сантиметр баландликдаги планкадан сакраб ўтди. 1500 метрга югуришда А. Зайцев ва У. Маҳмудовлар биринчи-иккинчи соврин эгаси бўлдилар. 800 метрга бўлган баҳсда эса Эркин Нурматов 1 минут 59,3 секунд натижа билан биринчи ўринни олди.

БЎКА район марказида жойлашган Ўзбекистон ССР 50 йиллиги номли болалар боғчасида 200 дан зиёд кичкинтойлар тарбияланади. Тарбиячилар катта группадаги болаларга дастлабки тикиш сирларини қунт билан ўргатадилар. Суратда: Манзура Абдуҳакимова болалар билан машғулот ўтказмоқда.
Т. Ҳасанов фотоси.

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ
СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА
29 ЯНВАРЬ СОАТ 15.00 ВА 19.00 ДА,
30 ЯНВАРЬ СОАТ 19.00 ДА
ЎЗБЕК ДАВЛАТ ФИЛАРМОНИЯСИ АРТИСТЛАРИНИНГ
КОНЦЕРТИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
Ўзбекистон ССР да хизмат кўрсатган артист
ШАРИФ СУЛТОНОВ.
Бутуниттифоқ эстрада артистлари конкурсининг лауреати
КАРИМА УЗОҚОВА.
Солистлар: Шерали ЖЎРАЕВ, Ортиқ ОТАЖОНОВ, Ҳадича АЛИМАРДОНОВА, Нодира АҲМЕДОВА, Насиба ЭГАМБЕРДИЕВА, Дилбар АБДУЛЛАЕВА, Зуҳра ҒОЗИЕВА, Ғуломжон ДАДАХОНОВ, Тошпўлат ДУСТБЕКОВ, Отажон РАЖАБОВ, Саттор ИСЛОМОВ, Шерқўзи ҒОЗИЕВ, Абдуфаттоҳ САИДОВ.
ЎЗБЕК ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ.
Ансамблнинг бадиий раҳбари — Ўзбекистон ССР халқ артисти Аюб ҚОДИРОВ.
Музика раҳбари — Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Салоҳиддин ТУХТАСИНОВ.
Программани — Ҳанифа ОРТИҚБОЕВА олиб боради.
Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан, шанба ва якшанба кунлари соат 10.00 дан сотилади.
Коллектив бўлиб келиш учун заявкалар қабул қилинади.

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
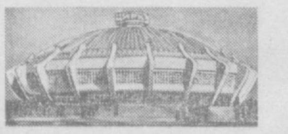
ЯНГИ ПРОГРАММА
«ГРУЗИЯ ЦИРКИ» КОЛЛЕКТИВИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ
ҚАТНАШАДИЛАР:
ГРУЗИЯ ССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТЛАР:
МИХАИЛ ЛАЛАШВИЛИ, АЛЕКСАНДР МЧЕДЛИШВИЛИ
АДЖАРИЯ АССРДА ХИЗМАТ КЎРСАТГАН АРТИСТ
ЛЮДМИЛА ЛАЛАШВИЛИ
Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист ГАМЛЕТ НАТРАШВИЛИ ва комик-пародист БЕСИК КАЛАМАШВИЛИЛАР доимо манежда.
Коллективнинг бадиий раҳбари — Грузия ССРда хизмат кўрсатган артист МИХАИЛ ЛАЛАШВИЛИ.
Томошалар ҳар куни 19.30 да, шанба кунлари — 15.00, 19.30 да, якшанба кунлари — 11.00, 15.00 ва 19.30 да бошланади.
ОЛДИНДАН БИЛЕТ СОТИШ КАССАСИ ИШЛАЙДИ.
Касса 10.00 дан 20.00 гача очиқ.
КОЛЛЕКТИВ БЎЛИБ КЕЛИШ УЧУН ЗАЯВКАЛАР ҚАБУЛ ҚИЛИНАДИ.
Справкалар олиш учун телефонлар: 44-35-91; 44-39-84.

ЯНГИ ТАШКИЛ ЭТИЛГАН «ПАРКЕНТВОДСТРОЙ» ТРЕСТИГА
(Янгибозор посёлкасида)
ҚУРИЛИШДА ИШ ТАЖРИБАСИГА ЭГА БЎЛГАН БЎЛИМ БОШЛИҚЛАРИ: ишлаб чиқариш, техника, меҳнат ва иш ҳақи; илмий-тадқиқот сектори бошлиғи, иқтисодий анализ лабораторияси бошлиғи, бош бухгалтер.
КЕРАК
ИШГА ҚАБУЛ ҚИЛИНГАНЛАРГА БИР ЙИЛ ДАВОМИДА ЯНГИБОЗОР ПОСЕЛКАСИДАН ТУРАР ЖОЙ БЕРИЛАДИ.
Ишга чақириқ билан борилади.
Ҳужжатлар қуйидаги адресга юборилсин: Тошкент область, Янгибозор посёлкаси, «Паркентводстрой» тресті.

Телевидение

МАРКАЗИЙ ТЕЛЕВИДЕНИЕНИНГ «ВОСТОК» ПРОГРАММАСИ

10.00 — Янгиликлар. 10.10 — Эрталабки гимнастика. 10.30 — «Орлёнок». 11.15 — Хирург Мишкиннинг кунлари (бадиий фильм, 3-серия). 12.25 — Миллионлар ленинча университети. 15.00 — Ҳужжатли фильм. 15.40 — В. Катаев ижоди. 16.40 — Казак Голоту ҳақида ўйлар (бадиий фильм). 18.00 — Москва ва москвaликлар. 18.30 — Болаларга ҳайвонлар ҳақида. 19.00 — Янгиликлар. 19.15 — Мультфильм. 19.30 — Тунги ҳайдовчи (бадиий фильм). 20.40 — Концерт. 21.00 — Бизнинг биография. 1929 йил. 22.00 — «Вақт». 22.30 — Спорт программаси. 1. Фигурали учиш бўйича Европа чемпионати. 2. Хоккей. «Крылья Советов» — «Спартак» (2 ва 3-қисмлар. 00.10 — Янгиликлар.

ЎЗБЕКИСТОН ТЕЛЕВИДЕНИЕСИНИНГ ПРОГРАММАСИ

11.30 — А. Н. Островский ижодига обзор. 12.00 — Болалар учун. телефильм. 12.40 — Аср бошида (бадиий фильм). 18.30 — «Ёшлик». 18.55 — КПСС Марказий Комитетининг октябрь Пленуми қарорлари — ҳаётга!. 19.25 — Экиш агрегатларини шай қилайлик. 19.45 — «Ахборот». 20.00 — Оламга саёҳат. 21.00 — «Ахборот». 21.20 — «Хонума-хоним» (спектакль). 22.00 — «Вақт». (Москва). 22.30 — Спектаклнинг давоми.

ТОШКЕНТ ШАҲРИ ВА ТОШКЕНТ ОБЛАСТИ УЧУН ПРОГРАММА

19.05 — Ўқитувчилар учун консультация. 19.35 — Инглиз тили. 20.05 — Улуғ Октябрнинг 60 йиллигига. 20.35 — Янгиликлар. 20.55 — Реклама. 21.10 — Чизма геометрия.

Театр

НАВОИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 28.I да Севги тумори, 29.I да Травиата, 30.I да Золушка (12.00), Аида (19.00).

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 28.I да Антигона, 29.I да Қиёмат қарз, 30.I да Бой ила хизматчи (12.00), Ўғирланган умр (19.00).

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 28.I да Қўлга тушмаган ўғрими, 29.I да Гулбаҳор қани, 30.I да Ҳижрон (19.00), Гулбаҳор қани? (19.00), 31.I да Ҳижрон.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 28.I да Ишқ қурбонлари (19.00), 29.I да Фақат ақл сотилмайди (19.00), 30.I да Ўн саккиз ёшлигим (12.00).

Кино

Номаълум аёл — САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).
Подшо Пётр ҳабашни қандай уйлантиргани ҳақида қисса — «ЎЗБЕКИСТОН» (11.30, 14, 16.20, 18.40, 21.00), «ДРУЖБА» (11, 12, 13, 15, 17, 19.20, 21.00), «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (кундуз ва кечқурун).
Юлдуз юқорига тушади — «МОСКВА» (11, 13.30, 16, 18.30, 20.45), «ЧАЙКА» (18.30, 20.45), «НУКУС» (кундуз ва кечқурун).
Вересень — серташвиш ой — «ДРУЖБА» (14, 16, 18.00).
Зорро — «ЧАЙКА» (11, 13.30, 16.00).

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА»). Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и областного Совета депутатов трудящихся
БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26 ТЕЛЕФОНЛАР коммутатор — 330249 дан 330258 гача, Эълонлар — 338142,
Р-01158. Ўзбекистон Компартиясининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри, «Правда Востока» кўчаси, № 26. Индекс 64583. Г. 1552.